...ر ډول همکارۍ ته چمتو دی

...سره هر ډول همکارۍ ته چمتو دی
...په دغه ټلیفوني اړیکه کې څرګنده کړه چې
...ي جمهوررییس د لوړې له مراسمو وروسته
...ب فرصت کې هغه هیواد ته سفر وکړي

...د ایران منتخب جمهور رییس ډاکتر حسن
...دې په ترڅ کې چې د افغانستان
...ې د نیکمرغۍ او بریالیتوب هیله وکړه، د
...هوررییس له ټلیفوني اړیکې څخه مننه وکړه
...ـد کرزي څخه یې وغوښتل چې
...ر وکړي

له قبایلي مشرانو سره د ارګ ناسته
او اوربند، د مخنیوي پر سر
د خبرو اترو ... ۲ مخ

د دښمنانو وحشیانه برید ونه
افغانان دخپل هیواد د پرمختګ
له کلک هوډه نه شي اړولی
۲ مخ

حقیقت خورشید (کتاب تحقیقاتی
در مورد افغانستان از
چاپ برامد) ص ۲

مساعی برای افغانی
شدن مصالحه ص ۲

Ketabton.com

...ې وزیران او د نورو اړوندو ادارو چارواکي کې
...ونو ستونزې او غوښتنې په هر اړخیز ډول وڅېړي

کړې هیواد ورځپاڼې ته د جمهوري
ریاست د رسیو له دفتره په رااستول
شوي خبر کې رپانه شوي، چې په
دغې کتنه کې چې پرون غرمه په ارګ
کې ترسره شوه، مولوي محمد نسیم

اخند زاده، مولوي نظر محمد، مولوي
عبدالمبین او د هلمند ښاروال محمد
فاضل صافي د نورو په استازیتوب
خبرې وکړې او د ارغنداب پر سیند د
اوبو د دوو بندونو، ۸ مخ

سرمقاله

دپوځي عملیاتو او مسوولیتونو د پر غاړه اخیستو لپاره د کورنیو ځواکونو وړتیاوې

کورنیو ځواکونو په ټول افغانستان کې په رسمي ډول د پوځي عملیاتو مشري د بولړ ځانګړو مراسمو په لړ کې پر غاړه واخیسته. دا له پلان سره سم د هغې ژمنې پوره کول دي، چې څه موده وړاندې د افغانستان د اسلامي جمهوریت د جمهور رییس حامد کرزي په مشرۍ افغان پلاوي امریکا ته د سفر پر مهال د امریکا له ولسمشر بارک اوباما او د ناټو له سرمنشي راسموسن سره د کتنو پر مهال کړې وه. پرون په کابل کې له بهرنیو ځواکونو څخه کورنیو ځواکونو ته د پوځي عملیاتو د مشرۍ د سپارلو او د امنیتي مسوولیتونو د لېږد د پنځم پړاو د پیل لپاره ځانګړي مراسم جوړ شوي وو، چې په کې د حامد کرزي او د افغان لوړ پوړو چارواکو ترڅنګ د ناټو عمومي سرمنشي اندرس فوګ راسموسن هم ګډون کړی و. دا د افغانستان په تاریخ کې مهم پړاو دی، چې پیل شو. له دې سره کورنیو ځواکونو ته نور هم تر دېرانه مسوولیت لاندې راغلل او د تاریخ په ډېرو حساسو شېبو کې هغوی دې ملي دندې ته اوږه ورکړه. دا په داسې حال کې ده، چې له هېواده د بهرنیو ځواکونو د وتلو لړۍ روانه ده او د تاریخي دښمنانو په لمسون په ښکاره توګه لاسوهنو او جګړو زور اخیستی. پاکستان په ښکاره توګه خپل جنګیالي افغانستان ته پر حکومت د فشار او د خپلو موخو د ترسره کولو لپاره را استولي او پر سوبلي سیمو یې حملوي بریدونه جاري ساتلي دي افغان ځواکونو ته د امنیتي مسوولیتونو د لېږد پنځم پړاو هم پیل شو، چې په بشپړېدو سره به یې د هېواد امنیتي چارې افغان لوري ته وسپارل شي تر اوسه کورنیو ځواکونو په پوره میړانه او ملي روحیې د لېږد څلور واړو پړاوونو ته اوږه ورکړې او په هغو سیمو کې، چې دا پړاوونه بشپړ شوي، امنیت د ډاډ وړ دی، خو بیا هم کورني ځواکونه د دښمنانو د لاسوهنې او د هغوی د مخامخ جګړې د مخنیوي لپاره باید د نن زمانې له غوښتنو سره سم پیاوړې وای، سره له دې، چې په دې اړه د نړۍ ګڼو هېوادونو له افغانستان سره د مرستو ژمنې کړې او د ناټو مشر راسموسن پرون بوخل بیا دا ژمنې تازه کړې، چې له افغانستان سره به دربرېږي او د کورنیو ځواکونو د پیاوړتیا لړۍ به دوامداره ساتي، خو لا هم کورني ځواکونه د لرې ویشتونکې موخې وسلې، د هوایي مدافعې لپاره پیاوړې الوتکې او نور اړین جګړه پېر تجهیزات نه لري، دا چې په مخامخ جګړه کې دښمن کورنیو ځواکونو ته نه شي ټینګېدای، دا هغه ملي اسلامي او د وطن پالنې لوړه روحیه ده، چې د کورنیو ځواکونو په خپه کې احتل شوې، خو د نن زمانې جګړه پر پیاوړې روحیې نه، بلکې په پر مخ تللو وسلو او جنګي تجهیزاتو کټل کېږي، له همدې امله د کورنیو ځواکونو د پیاوړتیا سخته اړتیا ده. جمهور رییس د همدغې اړتیا د پوره کېدو په هیله له نړیوالې ټولنې غوښتنه وکړه، چې د سیمې شرایطو ته په پام سره دې د افغان ځواکونو د پیاوړتیا او تجهیز لپاره مرستې وکړي او ناټو او نور مرسته کوونکي هېوادونه دې د افغانستان پوځ له هوایي او مځکني پلوه پر پیاوړي پوځ بدل کړي که داسې ونه شي، نو افغانان به له سختو ستونزو سره لاس او ګرېوان وي، ځکه د امریکا په مشرۍ ناټو په ګاونډ کې د ترهګرۍ مخنیوی ونه کړ او پر هغو کړیو او حکومتونو یې فشار رانه وړ، چې ترهګر پالي، روزي یې او بیا یې پر مهمو موخو د بریدونو لپاره ګوماري. دا چې د نړیوالو ځواکونو شمېره د مهال وېش له مخې کمېږي، نو باید ځای یې کورني ځواکونه په داسې حال کې ډک کړای شي، چې پر مختلفو وسلو او پیاوړې هوایي ځواک ولري. د پوځي ځواکونو د پیاوړتیا تر څنګ اقتصادي پرمختګ او پر ځان بسیاینه هم د افغان حکومت لویه او خه نه منونکې دنده ده، چې باید په کم وخت کې یې تر سره کړي

له قبایلي مشرانو سره د ترهګرۍ او اورپکي د مخنیوي پر سر د خبرو اړتیا

هدایت الله نوري

دا چې د پښتونخوا د عوامي نشنل ګوند مشر محمود خان اڅکزي او نورو مشران او سیاسیون وایي چې پاکستان په ښکاره د افغانستان په چارو کې لاسوهنه کوي، د عوامي ګوند مشر محمود خان اڅکزي په اسلام اباد کې د بلوچستان د وروستیو ناامنیو په اړه د ملي شورا ځانګړې غونډې ته وینې، چې د ناامنیو په اړه یې ټوله کې پر امنیتي ارګانونو ده «پاکستان د افغانستان په چارو کې لاسوهنه کوي» اسامه په ایبټ اباد کې، اسلام اباد ته څېرمه د پوځ مرکز ته نږدې ووژل شو، اتوم بم مو خرڅ کړ او په قبایلي سیمو کې مو وسله والو ته پناه ورکړې، چې دې ټولو په نړیواله کچه پاکستان منزوي کړی دی. «د نوموړي په وینا، ټوله نړۍ د پاکستان دښمنه شوې او د نړیوالو ډېرې ادعاوې او تورونه هم ثابت شوي دي. «د پاکستان امنیتي او استخباراتي اداري دومره پیاوړې دي چې له خرو اوبو څخه سنه پیدا کولی شي، خو په کوټه کې امنیت نه شي ټینګولی.» د هغه په وینا، پخوانۍ پوځي چارواکي کرنیل امام اعتراف کړی و، چې ۹۵ زره کسانو ته یې په بېلابېلو برخو کې پوځي روزنه ورکړې، چې له حکومت سره یې هیڅ اسناد نشته. هغه غوښتنه وکړه، چې له قبایلي سیمو څخه دې پوځ وایستل شي او په دې سیمو کې له مېشتو وسله والو طالبانو سره د امریکا په ګډون خبرې اترې پیل شي، خو اڅکزي وویل، چې د خبرو اترو له پیلېدو سره سم دې امریکا په قبایلي سیمو کې بې پیلوټه بریدونه بند کړي «امریکا خو لیونۍ نه ده، چې پر قبایلي سیمو بې پیلوټه بریدونو سلګونه زره والر لګښت کوي، دا یو حقیقت دی چې هغه وسله وال شتون لري» «په هر حال په افغانستان او له ډیورنډ کرښې پورې سر د پاکستان د ناوړو موخو لپاره روانه جګړه او لاسوهنې څه نوې مسئله نه ده، بلکې لومړی د افغانستان د بربادۍ لپاره د اوولسمې پېړۍ په پای کې انګرېزانو پلانونه پر لاره واچول، بیا یې افغانان د اتلسمې پېړۍ د پای په خو لسیزو کې پر بېلابېلو ټولو سره وویشل، خو کله، چې په ۱۹۲۷ زېږدیز کال د انګرېزانو د مفرضانه هڅو څخه په لړ کې یو کاذب هېواد پاکستان رامنځته شو، نو خپلې لاسوهنې یې لېږد په نیغه نه، بلکې د پاکستان پر مټ په افغانستان کې تر ننه جاري وساتلې. انګلستان په اصل کې داسې علاقې سرچینې نه لرې، چې پېړۍ بساوې، نو د پرديو هېوادونو د لاندې کولو په صورت کې مالي تر لاسه کوي او د دې لپاره یې د خپلې امپراتورۍ د پراختیا هلې ځلې پیل کړې او دا چې هندوستان تر اوولسمې پېړۍ پورې ګڼې خزانې لرلې، نو انګریزانو هم د هند د سرو زرو د مرغۍ د تر لاسه کولو لپاره هلې ځلې ګړندۍ کړې. د اوولسمې پېړۍ په لوی یمو کلونو کې انګرېزانو ته دا مهمه وه، چې پر هندوستان د پښتنو واکمنۍ پای ته ورسوي او د پښتنو د راتلو ستراتیژیکې سیمې تر بیلې کړي، هغه مهال په افغانستان او هندوستان کې د نوی احمد شاه بابا د زوی زمان خان امپراتوري وه، خو انګرېزانو د خپلو شومو موخو لپاره د زمان خان واکمني کړاره پرې نښوده، هغه ته یې په کور د ننه او په بهر کې ستونزې را ولاړې کړې، بیا یې زمان خان د خپل ورور، محمود په لاس ړوند کړ، سرګې یې پېرې په نشتر واېستې او د کابل په بالاحصار کې یې بندي کړ. انګرېزانو د زمان خان بل ورور شاه شجاع خپل لاسپوڅی وټاکه او لومړی یې تری لاهور په خو پوچو ورنجو واخیست. له همغې ورځې انګرېزانو په سیمه کې د خپلې واکمنۍ د ټینګښت لپاره هلې ځلې جاري وساتلې. له افغانستان سره یې درې جګړې وکړې، خو که یې پوه هم ونه شوای کولی، نو په پراخه کچه یې ترې په بېلابېلو پړاوونو کې مځکې او سیمې بېلې کړې، چې ستره نمونه یې په ۱۸۹۳ کال کې د ډیورنډ کرښې ایستل او تر اټکه پورې یې د افغانستان د سیمو بېلول دي، خو دا بېلتون په هیڅ توګه هم افغانانو نه دي منلې، بلکې د بېلو شویو سیمو د تر لاسه کولو لپاره یې ګڼې قربانۍ هم ورکړې او دا هڅې اوس هم روانې دي. دا چې اوس پر بېله شوې سیمه د نوي رامنځته شوي کاذب هېواد (پاکستان) واکمني ده، نو انګرېزان یې تر شا ولاړ دي او د پخوانیو پلانونو له مخې د افغانانو د سر سرې وژنې، د پوځي پرمختګ مخنیوی یې کوي او په کور د ننه یې افغانان سره په جګړه کې را ښکېل ساتلي دي. دې ته په کتو سره دپاکستان لاسوهنې ښکاره دي، نه یوازې د ډیورنډ کرښې دواړو غاړو اوس د تاریخي دښمنانو په لمسون تر سخت ناورین لاندې دي. په دغو سیمو کې ترهګرۍ او اورپکي پالل کېږي او لومړی د افغانانو د وژنې لپاره ګمارل کېږي او بیا په سیمه او نړۍ کې نورې موخې هم د همدې ترهګرۍ، او اورپکي، پر مټ تر ترهګرېزو او د خانمرګو بریدونو لاندې راوستل کېږي. دا چې په سیمه کې د امریکا په مشرۍ د ناټو ماموریت، چې وایي د ترهګرۍ د خپلو ماموریت دی، ناکام او بې پایلې دي لامل یې همدا دی، چې انګرېزان د امریکا پاخه متحدین دي او امریکا نه شي کولی، چې د خپل مهم متحد د پالیسۍ مخنیوی وکړي، بنایي تر هغه مهاله د انګرېزانو په لمسون په افغانستان او قبایلي سیمو کې د سر د سړیو د وژنې او د پرمختګ د مخنیوي لپاره جګړه روانه وي، چې دا ولس سره نه وي متحد شوی. د پاکستان د ناوړه سیاست او مداخلو له امله، چې اوس یې کومانډویان، پوځیان او استخباراتي کړۍ په افغانستان کې جګړې او په قبایلي سیمو کې یې هم د خپلو موخو لپاره وژنې او جګړې روانې ساتلي، ټول په تنګ شوي دي، په دې اړه د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور رییس حامد کرزي هم اندېښنه څرګنده کړې، خو په تش ویلو څه نه کېږي. افغان حکومت باید د دغه اور، چې له پړیو پړیو په سیمه کې د افغان وژنې او بېلتون لپاره بل دی، مړ کړي. د دغه اور د مخنیوي لپاره باید د پاکستانې چارواکو پر ځای له قبایلي مشرانو سره خبرې وشي او د ډیورنډ کرښې دواړو غاړو ته پرانه مشران باید د سیمې د تباهۍ د جګړې د مخنیوي او د خپل وحدت لپاره لاس په کار شي، غوره دا ده، چې افغان حکومت د ډیورنډ کرښې پورې غاړې ته له پرتو افغانانو سره غونډې دوامداره وساتي او په پای کې داسې حل لاره را وباسي، چې دا سیمه له پړیو پړیو ناورینه ژغورلی شي، له دې پرته نورې لارې چارې څکه ناسمې دي، چې نړیواله ټولنه د افغانانو نیکمرغي نه غواړي او په بوه او بله بڼه مو ترېښي

د دښمنانو وحشیانه بریدونه افغانان دخپل هېواد د پرمختګ له کلک هوډه نه شي اړولی

قرار شینواري

دافغان دښمنو هېوادونو او دسیمه پېرو اوړیوالو استخباراتي اوپوځي شبکوبه لمسونو، هڅونو، مالي ملاتړ اوتقلیې سره به دهغوی پېرودل شوي اجیران اولاس په نامه نوکران هیڅکله ونه شي کړای چې په خپلو خانمرګو او غلچکي بریدونو، بېسي چاودنو اونوروا اسلامي ضد، انساني ضد اوترقي ضد عملونوسره پر خپل وطن، ملي واکمنې، خپلواکۍ، ابادۍ، سولې اوملي یووالي باندې مین افغانان دخپل هېواد دښېرازه کولو له هوډه واړوي. له دې لارې بې خپل خانه احتیاج اومحتاج کړي، ویې لوبوی اوخپلوشومو موخو ته خو ... کړي ته چې د وخت پرلګر سره روسان او د انګرېزانو ښکېلاک ګر او ښېباکګر ځواکونه د افغانستان د حماسه زېږوونکې هېواد د اتلو خلکو پر ضد د زیاتو تېرو او لوټلو سره سره خپلو شومو موخو ته ونه رسېدل اونه. له شرمه ډکو ماتو سره مخ شول. همدارنګه به د سیمې دغه ډول مغرضي استخباراتي او پوځي شبکې او په سرکې به یې پاکستان هم د افغانستان په ضد خپلو شومو موخو او ناوړو پلانونو ته ونه رسېږي. دغه پلانونه به هیڅکله د عمل جامه وانه غوندي اوپه خوب او خیال به یې بدل شي. د افغانستان جمهور رئیس حامد کرزي د پاکستان له جیو تلویزیون سره په مرکه کې هم ډاډو ټکو ته ګوته ونیوله او په زغرده یې وویل د افغانستان خلک د پاکستان له خلکو ګیله من نه دي، بلکې ددغه هېواد له استخباراتي او پوځي بنسټونو او ادارو څخه شکایت لري چې له مذهب څخه د ناوړه ګټې اخیستې له لارې یې د افغانستان په بې ګناه کولو پسې را اخیستې ده چې ان پاکستان په خپله د تونډلارۍ او بنسټپالنې په توده کې ... شوې دی. له خانمرګو او غلچکي بریدونو، بمي چاودنو اوداسې نورو زره دردوونکو پېښو سره یې مخ کړی دی. د پاکستان مغرضې او مخربې استخباراتي کړۍ غواړي چې افغانستان یې تل تر لاس لاندې وي. ویې لوبوي. د زیاتو ناورینونو او ناخوالو لامل یې وګرځي. تر زیاتو فشارونو لاندې یې راولي او له دې لارې یې دینه اړ کړي چې پر افغانانو د ډیورنډ تپل شوې منحوسه او کرغېړنه کرښه دا د افغان ولس پر زړه دوخت د انګرېزانو د استعمار د خنجر تور داغ پر افغانانو په رسمیت وپېژني. خو د پاکستان ددغو مغرضو کړیو دغه تش خوبونه او خیالونه به هیڅکله رښتیا نه شي او د افغانانو لاسختي خپېړې به پر مخ وخوري او هم به افغانان هیڅکله دا اجازه ورنه کړي چې د افغانستان بهرنۍ سیاست د پاکستان د هېواد په خونه جوړ شي اوددغه هېواد دشومو موخو ښکارښي. مور له پاکستان سره تل بې اړیکي غوښتي دي. خو له ډېره بده مرغه استخباراتي او پوځي شبکو یې په غیرګون کې هیڅ نه دي کړي او د خپلې ناوړه دوه مخې پالیسۍ پر ... یې د دواړو لورېو ترمنځ د اړیکو فضا تل خړه پړه کړې ده او په خپلو یې شرمنده لاس وهنو او لمسونو سره یې د جګړې اور لاتازه کړې دی. ثمه ده چې پاکستان د ۲۰۱۴ زېږدیز کال تر پایه پورې ته دغه وخت څخه په ګټې اخیستو سره ددغو دواړو ګاونډیو هېوادونو ترمنځ د اړیکو د ښه والي له پاره زمینه برابره کړي او تواړه هېوادونه په ګډه د ترهګرو دا د بشر د سر او ګډ دښمن پر ضد ګډې مبارزې ته پاره په کلکه خپلې متې رابډوهي. خالي بې ړنګې کړي او د ترهګرو مشران او نور ډېر خطرناک اورپکي او ترورېستان چې پاکستاني استخباراتو او پوځیانو تر خپلې لمنې لاندې پټ کړي دي. د اسامه بن لادن په څېر له برخلیک سره مخ کړي او له منځه یې یوسي. نو هغه به د افغانستان او پاکستان په ګډون د سیمې او آن د ټولې نړۍ د هېوادونو خلک د ترهګرو له شره خوندي شي او په آرامه به ساوکارۍ او د افغانستان په ګډون به په سیمه کې د سولې او ثبات خراغونه په ټکېدو راولي. له دې پرته به د ترهګرو او اورپکو د خانمرګو او غلچکي بریدونو، بمي چاودنو او داسې نورو فجایعو ښکار کېږي، دښخو، ماشومانو او تنکیو ځوانانو په ګډون به بې بې دفاع او بې ګناه خلک وژل کېږي، معیوبېږي او معلولېږي. بنځې به بې کونډې کېږي، دماشومانو به بې خوړې وي او هډېروته به سپارل کېږي اوبابه یې تنۍ تور تم کېږي، دخناورو او مرغانو دخوراک ښکار کېږي. په به ترابه داوی چې افغان دښمن هېوادونه اوسیمه پېرې مغرضي استخباراتي کړۍ نور باید په افغانستان کې له ورانکاریو اولاس وهنو څخه لاس واخلي اوبه مرسته دې په افغانستان اوپاکستان اوآن په ټوله سیمه کې د سولې او ثبات له پاره زمینه برابره کړي

د افغانستان وسله وال ځواکونه د ولس له پراخ او ټینګ ملاتړ څخه برخمن دي

آیرون

اوس افغانستان له پوځي پلوه په سیمه کې د یو کلک سنګر په توګه خپل حیثیت لري. د افغانستان ځواکونه لکه ملي اردو، ملي پولیس او نور امنیتي ځواکونه د کیفي او کمي پیاوړتیا له امله ډېر ځواکمن دي چې کولای شي په ډېره لنډه موده کې ددښمن هر ډول هڅه شنډه کړي. په ځو تېرو عملیاتو کې مو ولیدل چې افغان امنیتي ځواکونو له دښمنانو څخه لارې ګودرې ورکې کړې چې په مثال یې دګوشتې ولسوالۍ نیته ده افغان امنیتي ځواکونو وکړای شول چې د افغانستان پر خاوره بهرنیو برغلګرو ته غاښ ماتوونکې ځواب ورکړي. دغه راز څه موده وړاندې د افغانستان د اسلامي جمهوریت د کورنیو چارو وزیر او ددغه وزارت یو شمېر جګپوړیو جنرالانو د پولیسو د کوماندو ۲۲۲ خاصه قطعه وکتله او ددغې قطعې هغه ټول منسوبین یې وستایل چې د روان کال د غبرګولي د میاشتې په دریمه نېټه په میړانې او متانت سره د وسله والو برغلګرو په وړاندې ودرېدل او مبارزه یې وکړه او پرې یې نه ښودل چې تروریستان خپلو ناوړو او غرضي موخو ته ورسېږي. همدارنګه د کورنیو چارو وزیر په جلال آباد او پنجشېر کې ورستیو تروریستي بریدونو ته په اشارې سره وویل د پولیسو د خاصې قطعې موظفینو په جلال آباد ښار او پنجشېر کې په خپل چټک غبرګون سره ثابته کړه چې په همغو لومړیو شیبو کې ددښمن د تحرک د شنډولو توان لري چې دا د پولیسو د ملکي کېدو او د بې ساري پیاوړتیا بېلګه ده. د کورنیو چارو وزیر ددې مطلب په بیانولو سره چې د افغانستان خلک د امنیتي مسوولیتونو د لېږدونې د پروګرام د بشپړ مسوولیت په منلو او د جمهوري ریاست د انتخاباتو د ترسره کولو په درشل کې دي د کورنیو چارو وزیر په خپلو خبرو کې زیاته کړه باید ددې هېواد دښمنانو ته وخت ورنکړو چې په خپلو پوچو او بې بنسټو تبلیغاتو سره نړیوالو ته زموږ د امنیتي ځواکونو غلط تصویر وړاندې کړي حقیقت دادی چې د افغانستان دښمنان ډېرې هلې ځلې کوي چې د افغانستان پیاوړي ځواکونه کمزوري وښيي او د خپلو ګوډاګیو غلچکي بریدونو داسې څرګند کړي چې ګواکې ډېر پیاوړي دي حال دا چې د غلچکیو بریدونو او د منظمو او روزل شویو ځواکونو ترمنځ عملیات ډېر توپیر لري. د افغانستان د سولې او ثبات دښمنان زیاتره په ځان مرګو بریدونو او د سړک پر غاړه د ماین په ایښودلو سره ځان پیاوړي ښیي حال داچې دا هیڅکله حقیقت نه لري او دا کار له یو منظم ځواک سره پرتله کېدای نه شي بلکې مساله چې افغان ځواکونه یې نه ماتېدونکې کړي هغه نه خپل هېواد سره د افغانانو مینه ده. دا مینه د هر افغان په وینه کې ځای لري. دا د اوس خبره نه ده، افغانانو تل کله چې افغانستان ته له کوم لوري خطر پېښ شوی بیا افغان ولس سره یو موټی شوي او ګډ دښمن ته یې داسې ځواب ورکړی چې د تاریخ پاڼې پرې ډکې شوې دي. دا یوه څرګنده خبره ده چې افغانستان د تاریخ په زړه کې روښانه او څرګند ځای لري او د تاریخ په اوږدو کې هیڅ یو زبرځواک په دې نه دي بریالی شوی چې افغانستان لاندې کړي اوس هم افغانان د خپل هېواد د ساتلو پوره صلاحیت لري. همدا لامل دی چې د افغانستان د وسله والو ځواکونو لیکې ورځ تر بلې پیاوړې کېږي. همدا اوس مهال دغه ځواکونه هم د کمیت او هم د کیفیت له پلوه پیاوړي او غښتلي دي. افغان ولس پر خپلو وسله والو ځواکونو باندې ویاړي او دا باور لري چې له ۲۰۱۴ م کال وروسته زموږ وسله وال ځواکونه کولای شي چې د نړیوالې ټولنې له مرستې پرته پر خپل مټ په بشپړ باور سره د خپل هېواد دفاع ته ملا وتړي، خو څینې

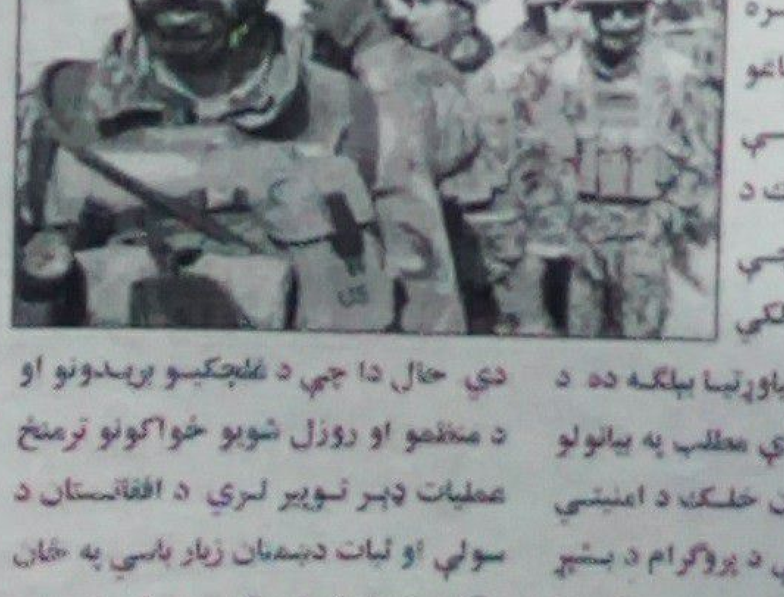

۷ مخ

مساعی برای افغانی شدن مصالحه

اعزامی

پروسه صلح در ابتدا به ابتکار دولت افغانستان آغاز شد وبرای وصول به این مامول چهار سال قبل گردهمایی بزرگی از سران قوم، علما، دانشمندان ورجال دولتی برگزار گردید ودرپایان مباحثات ورایزنی هابا تجویز جناب حامد کرزی، شورای عالی صلح تشکیل گردید. شورای عالی صلح تحت ریاست استاد ربانی شهید، طی دوسال درداخل وخارج کشور تلاش های خستگی ناپذیری به خرج داد، هیئت های این شورا بخاطر راه اندازی این پروسه به کشور های پاکستان، عربستان سعودی، ترکیه، ایالات متحده امریکا، ایران و سفرهای داشتند تا با وادار ساختن طالبان درجهت شرکت دربن پروسه، عملاً به کار آغاز نماید. همچنان در داخل کشور نیز مساعی صلحجویانه درمرکز و ولایات تشدید یافت، به نحویکه علاوه از تشکیل شورای ۷۰ نفری درمرکز، درجنب آن دفاتر اداری وخدماتی نیز تشکیل گردید ومانند آن شوراهای صلح درتمام ولایات واکثر ولسوالی ها با پرسونل اداری وخدماتی تشکیل گردیدند. پس از شهادت استاد ربانی، یقیناً که در کار این شورا سکتگی احساس شد، ولی دیری نگذشت که با جانشینی پسر ایشان در این پست، این پروسه تعقیب گردید. محور بزرگ کار این شورا پس از تشکیل روی این نقطه می چرخید که هیئت های صلح افغانستان در کجا و چگونه با طالبان دیدار و مذاکره نمایند؟ زیرا سران طالبان بخاطر درج بودن اسمای شان در لست سیاه شورای امنیت ملل متحد وتحت تعقیب بودن نیروهای امریکایی، درمحضر عام ظاهر شده نمی توانستند. این معضل باعث آن گردید که با پا درمیانی آلمان گفتگوهای ابتدایی میان مقامات وهیئت های طالبان درجرمنی وبعد ها در قطر صورت بگیرد وضمن آن درمورد صدور تجویز یک دفتر برای طالبان وهمچنان آزادی یکتعداد سران طالبان از زندان های گوانتانامو، بگرام وپاکستان وآزادی صدور ویزه ومسافرت، سهولت های قایل شوند. چنانکه تجویز دفتر طالبان در قطر، آزادی تعدادی از طالبان از زندان های افغانستان وپاکستان و دادن اجازه رفت و آمد به هیئت های آنها از دستاورهای همان گفتگو ها بود. علی رغم دادن سهولت فوق الذکر به طالبان، تا حال کدام پیشرفتی در مذاکرات صلح بین دو طرف صورت نگرفته وکماکان هر دو طرف به پیش شرط های خویش تاکید می کنند. دولت افغانستان برافغانی بودن پروسه صلح تاکید دارد وهدف آن اینست که رهبری پروسه صلح کاملاً در دست شورای صلح باشد. خارجی ها در این پروسه دخالت نکند بلکه رفتن آنها باید فقط زمینه سازی، وادار ساختن طالبان وحامیان آنها به مذاکره وتدارکات ضروریات و نیازمندی های پروسه باشد وبس، ولی از سوی دیگر طالبان با نادیده گرفتن نقش دولت افغانستان در پروسه صلح، بر اشتراک ایالات متحده امریکا درگفتگو تاکید دارند. واین اختلاف نظرهابرسرمیکانیزم گفتگو، موجب گردیده که با گذشت چهار سال از آغاز این پروسه تا هنوز گام مثبتی درجهت اعاده صلح برداشته نشود. رئیس جمهور افغانستان اخیراً گفت برخلاف اراده صلحجویانه ما، بعضی از کشور های خارجی از پروسه صلح می خواهند که به حیث وسیله برای رسیدن به اهداف خودشان استفاده کنند. ما این تلاش ها را با دقت واحتیاط دنبال می کنیم. اگر خارجی ها به خواست ما حرکت نکردند و منافع ما را فدای اهداف خودشان کردند، درآنصورت توطئه ها را افشا و به مشوره دوستان تصمیم خواهیم گرفت. از این اظهارات رئیس جمهور به صراحت پیداست که اختلاف نظر در جهت راه اندازی پروسه صلح وساختن میکانیز م آن بین هرسه طرف هنوز پا برجاست وهرطرفی تلاش دارد که پروسه را به محور منافع خود بچرخاند. درحالیکه با همچو نیات ومقاصد تکروانه ویکجانبه صلح به میان نمی آید. مصالحه از خود مقتضیات وشرایطی دارد که بلااستثنا همه اطراف قضیه باید آن را رعایت کند. اگر منظور از مصالحه حل بحران افغانستان باشد، در آنصورت باید همه اطراف درگیر، منافع افغانستان وخیر افغان ها را درمیکانیزم صلح ترجیح بدهند. کشورهای خارجی اعم از دو رو نزدیک، بدون اینکه در پروسه صلح اهداف خود را مدنظر داشته باشند، تلاش شان باید براین نکته متمرکز باشد که میان دو طرف قضیه گفتگو آغاز شود وهر طرفی که با وضع پیش شرط های غیرعملی، پروسه را اخلال می کند، باید آن را از این روش برحذر داشته وبه تنازل وگذشت دعوت نمایند. دربن شکی نیست که اصلاح بدون عفو، گذشت، تنازل و واداری دوطرف بمیان نمی آید وبرای مصالحه قبل از همه به یک هیئت میانجی بی طرف ضرورت است که متاسفانه تا هنوز ایجاد نشده است. شورای عالی صلح مربوط به دولت افغانستان است وهیئت های صلح قطر مربوط به طالبان می باشد، هیئت صلح مرکب از عناصر بیطرف، ملی، خیرخواه ودلسوزی می باشند که به هیچ طرفی وابسته نبوده واز هیچ طرفی معاش وامتیازی بدست نمی آورند. بلکه اینها بدون داشتن طمع وتوقع وبرای کسب رضای خدا (ج) برای اصلاح ذات البینی کار می کنند. لهذا افغانی شدن پروسه صلح، عدم دخالت خارجی ها درکار مصالحه، تشکیل هیئت میانجی بیطرف یا ترکیب معدود افراد مخلص، دلسوز، متقی وغیر وابسته از جمله شرایط مقدماتی اند که بارعایت آن کار پروسه صلح راه خواهد افتید

روغتیا او ژوند

په کندهار کې د لشمانیا ناروغۍ پېښې زیاتې شوې دي

عبدالله کندهاري

د کندهار د عامې روغتیا مسوولین وايي چې په دغه ولایت کې د لشمانیا ناروغۍ پېښې زیاتې شوې، خو ملاریا یا کمه شوې ده په کندهار کې د ملاریا او لشمانیا د ناروغیو د کنټرول مسوول ډاکټر عبدالشکور نصرت د ملاریا د مخنیوي د ورځې په لمانځونده کې وویل، په دغه ولایت کې تېرې لس زره کسان معاینه شوې چې ۲۵۳ کسان په شدیدې او عادي ملاریا ناروغیو اخته و دیادې سرچینې د څرګندونو له مخې په ملاریا اخته ناروغانو درملنه په وړیا توګه شوې ده " دغو کسانو ته مو په درملو لړلې پشه خانې هم ورکړې " نوموړی وایي پر دې لشمانیا خطر ورته متوجې دی، هلته مو د عامه پوهاوي کار پیل کړی " ډاکټر نصرت همدارز وویل چې تېر کال یې په کندهار کې ۳۹۲۶ د لشمانیا یا کالدانې پېښې ثبت کړې چې د دې ترڅنګ دولس زره یې تعقیبي ناروغان وو. د نوموړي په خبره، نړیوال روغتیایي سازمان دغې ناروغۍ ته د اندېښنې له کبله د کندهار زخم نوم ورکړی او د ورکېدو لپاره یې حدي هلې ځلې کوي " په کندهار کې یو بله سخته ناروغي چې عوماشي یې رامنځته کوي، د حاشوي کالدانې په نوم ده چې د انسان په بدن کې دنه په پټه

سربېره یې په کندهار ښار او ولسوالیو کې هم ۳۳۹۱۴۵ پشه خانې وېشلې دي " زموږ له خوا د پشه خانو د وېشلو لړۍ روانه ده او تر راتلونکو دریو کلونو پورې به څلور ملیونه پشه خانې د ملاریا او لشمانیا د ناروغیو تر ګواښ لاندې سیمو ته ورکړل شي." ډاکټر عبدالشکور نصرت د کندهار ښار ترڅنګ ډنډ، دامان، پنجوايي او ژړۍ ولسوالۍ د ملاریا او لشمانیا تر ګواښ لاندې سیمې وګڼلې " موږ په هغو سیمو کې چې د ملاریا او فعالیت کوي او یا وروسته د بدن پر دباندې حصه ښکاره کېږي " د ملاریا او لشمانیا د کنټرول د دغه مسوول په خبره، د نول هیواد په کچه د حاشوي کالدانې ۲۵ پېښې ثبت شوې چې له دغې ډلې ۱۷ یې په کندهار کې دي دا په داسې حال کې ده چې د عامې روغتیا وزارت د معلوماتو له مخې له ۲۰۰۰ تر ۲۰۱۰ میلادي کاله پورې په هیواد کې د ملاریا په پېښو کې ۲۶ په سلو کې کموالی راغلی

ټولنیز روح له کوره پیل کیږي

د دې لپاره چې کوچنیان د ټولنې په ځنګ کې د قدر وړ ژوند وکړي، بېلابېلو اجتماعي مصروفیتونو ته اړینالري کوچنیان داسې فرصتونو ته اړتیا لري چې د دوی د عمرونو او مېنګونو سره مناسب دوستي او ملګرتیاوې وکړای شي، د حلکود حقوقو مراعات وکړي، په اجتماع کې خپل محبوبیت حس کړي، له نورو سره د دوستۍ قدرت په ځان کې وګوري. بود ژوند په ټولو ضروري چارو کې د دې چارو د اجراکولو او سرته رسولو عهدې څخه ووتلای شي د پلرونو په حیث په مور کې دا قدرت اوسېک شته چې له خپلو کوچنیانو سره په ژوندانه کې په زړه پورې مرسته وکړو اود داسې چارو سرته رسولو اقدام وکړو چې کوچنیان زموږ د تقلید او پېښو په واسطه په اجتماعي ژوند کې په سمه لار روان شي کور کوچنی ته د اجتماعي ژوندانه لومړنی ښوونځی دی چې په کوچنی کې دوام لرونکې اغېزه پرېږدي اود عمر تر پایه پورې ترینه نه ځي هغه کوچنیان چې په کورنی ژوند کې په زړه پورې مصروفیتونه اوپوهې حاصلې کړي اوپه کاله کې د مور او پلار په خوږه مینه ماړه وي داسې کوچنیان ژوندانه او ټولنې ته په سه سترګه ګوري او کوم کوچنیان چې له دغه پورته یاد شوي نعمت نه بې برخې اومحروم وي د ژوندانه د پرمخ بیولو قدرت اوتوان په ځان کې نه ګوري او اجتماع ته په کرکه ګوري. هغه کوچنیان چې په داسې کورونو کې استوګنه کوي چې له نورو کورونو سره دوستي، او ارتباط لري نه وي، کوچنیان چې لوی شي نه ملګرتیا او له دوستي څخه خوند اخلي او د ژوندانه په خوږو په پوهیږي نو ویلای شو چې د کور سلوک د کوچني اجتماعي، ذاتي انکشاف ودې اوپه ژوندانه کې د کوچني د بریه پالې کېنو او عدم انکشاف سرچینه ده پخوانردې چې کوچني د نورو ګرانښت رده کړي لازمه ده چې لومړی ورته خپل ځان ګران وي څکه د ځان ګرانښت او قدر ته ژوندانه او اجتماع سره ستر عامل دی

دېرې لارې چارې شته چې مور او پلار د هغو په مرسته کولای شي چې خپل کوچنیان په دې پوه کړي چې خپل خانونه وپېژني اوخانونه په درنه سترګه وګوري

د پلار او مور د مینې او پېرزو له لارې کوچني پوهېدلای شي چې د مور اوپلار زړونو ته ډېر ورنږدې کله چې کوچني د خپل مور اوپلار مینه اومحبت د خپل ځان په باره کې ویني نوداېته ورته ثابته شي چې د ده ژوند قیمتي اومهم شی دی او د خپل ځان په اهمیت پوهیږي کله چې کوچني پوه شي چې څرنګه یې د قصور اړخونه مللي اوڅرنګه د خپل قوت له اړخونوڅخه ګټه اخلي، له همدې لارې داهم زده کوي چې څرنګه د نورو قدر وکړي اوداسې یې ومنې لکه څرنګه چې دی اوپه درڅوی ورته وګوري داخبره د مور اوپلار په وس کې ده چې په خپل اولاد کې سم نفسي او وجداني اړخونه وروزي او نه خپل اولاد سره داسې مینه ولري او داسې یې ومنې لکه څرنګه چې په نفس الامر کې وي، یعنې نه چلېره مینه باید د اجتماعي واقعي سمون اوګټو په اساس ما وي نه د ضدي نظر په اساس لازمه ده په کوچني کې داسې حس وروزل شي چې له واقعیتونو نه خپل

عینیت او نظر څخه، کماهي او په واقعي توګه درک کړي توجاپوښال ته د واقعیت له مخې په مثبت اومنفي نظر وګوري نه د خپل نفسي نظر له مخې نه په کوچني کې مور اوپلار داسې حس وروزلای شو نو نوی د نوټنې اواجتماع په تعمیر کې څه ښه کېږدونه اوخپله وجداني، ایماني اوانساني وظیفه یې سرته ورسونه اوخپل کوچني یې د روښانه راتلونکې په لوري سوق کړ اوکه مور اوپلار خپل کوچني داسې وروزي چې هرڅه او هر چاته د خپل نفسي نظرله مخې ګوري او واقعت ته په کوم ارزښت قایل نه وي نویه دې صورت کې دوی د اجتماع په تعمیر کې اونه، شړېدلي ښکته ابېي ده، نود اجتماع د ودانۍ بقا ته یې چېر تاوان رسولی دی په کوچني کې تعصب او رخه له دې کبله څرګندیږي چې هرڅه اوهر چاته د خپل نفسي اوعندي نظرله مخې ګوري اود نفس الامر سېکه او بدي له نظره غورځوي هرڅه چې ده ته ښه ایسي نه یې بولي اوهرڅه چې ورته بدایسي بدیې بولي د تعصب په ساحه اومحیط کې روزل شوي کوچني د ښو او بدو معیار خپل نظر او نفسي احساس بولي کله چې کوچنی خپل مور اوپلار ګوري چې، د خپو کړو او یا خپو اجتماعي فعالیتونو سره تعصبي تړی، په کرکه او نفرت ورته ګوري، نو دې هم له همدغه کوچنیتوب څخه د خپل پلار او مور په څېر کټ مټ، په لاشعوري توګه پل ږدي اوهغه څه بد بولي چې د ده مور اوپلار یې بد بولي اوهغه څه نه ښه وایي چې مور اوپلار یې ورته ښه وایي له همدې خای نه په کوچني کې د تعصب او رخې زړي شین کېږي او وده کوي، نږدې چې په پای کې دغه تعصب او رخه عزیزه اوطبیعت وګرځي که یا وروسته په حقیقت پوه هم شي، خو له دغه غریزي صفت څخه خان شکول ورته ډېرګران اوسخت وي د مور اوپلار وظیفه ده چې، کوچنیان له حقیقت او واقعیت سره د اشنایي په ساحه اومحیط کې وروزي او هر څه او هر اجتماعي فعالیت ورته وښاېې، لکه څنګه چې وي هم هغسې یې وروښي او د واقعیت ښې حس په کې کلک وروزي نرخو وکړای شي چې واقعي ښه او بد درک کړای شي او په شخصي او اجتماعي ژوندانه کې مثبت او ګټور رول ولوبوي

د وزن کمولو غوره لارې

د وجود د وزن کمول د رښانوه کسانو لپاره یوه ستونزه بلل کېږي چې د وزن د کمولو لپاره بېلابېلې لارې هم شته خو په ورځنی توګه د خپلو خوړو او خوراک له کمولو پرته هم کولای شو چې په اساني سره د بدن وزن کم کړو او نوره به نه رغمو تاسو کولای شئ چې په خپلو ورځنیو خوړو کې خینې دا شامل کړئ

مستې:

مستې هغه غني محصولات دي چې له شیدو ترلاسه کېږي دا خواړه سپک او ډېر کلسیم لري چې په وجود کې د چټک جذبېدلو سر بېره د وجود د وزن د کمېدو لامل هم کېږي

د چرګو هګۍ:

که غواړئ په خپله سهارنۍ کې سپک او خوندور خواړه ولرئ نو په ډاډ وې چې د غوړېنو کېک او کلچو پر ځای د چرګو هګۍ وخورئ، څېړنې ښيي چې که په سهارنۍ کې غوړېنو که اخیستنه د وجود د وزن په کمولو کې ډېرې اغېزې لري زیتون په خپل جوړښت کې د اولیک اسید په نوم مواد لري او د خوړونو په مهال یې مغز ته داسې انګېزه رسوي چې ګواکې تاسو ماړه شوي یاست.

ګرزي یا سوس لرونکي غلې:

که غواړئ چې وزن مو ژر کم شي نو له د عادي او معمولي غلو خوړل کم کړئ او پر ځای یې ګرزي یا سوس لرونکو غلو خوړل پیل کړئ؛ څېړنو ښوولې چې د سوس لرونکو غلو خوړل د وزن په چټک کمولو کې ډېر اغېزمن دي په دې برخه کې تاسو کولای شئ چې نه وریجو، لوبیا، نخودو او نورو حبوباتو سره سوس لرونکي ډوډۍ وخورئ.

مرچ:

په خوړو کې لږ اندازه مرچ اچول نه یوازې ستاسو خواړه خوندور کوي بلکې ستاسو د وزن پر کمولو هم اغېز کوي. سره مرچ د کپسیسن په

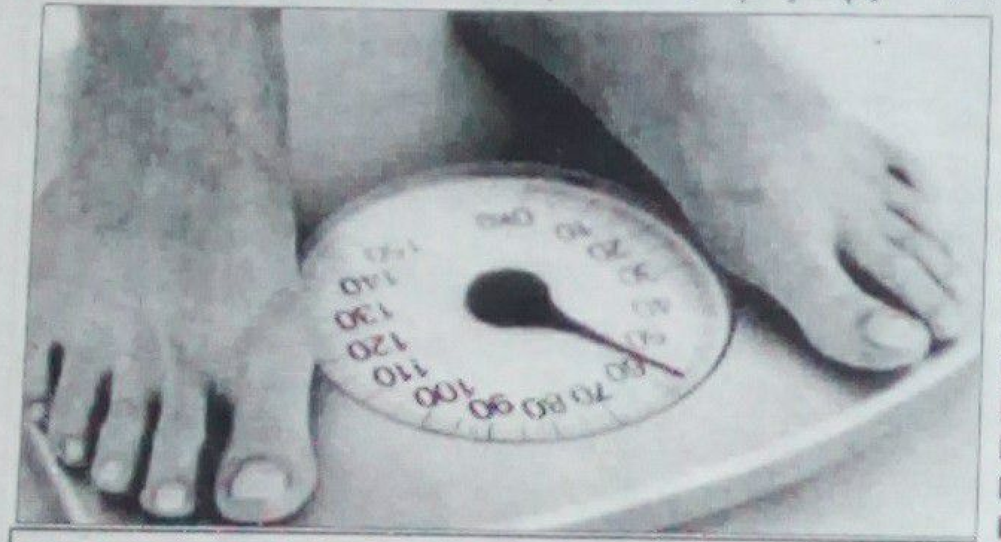

مرخېړی د غوښې پر ځای خوندور او لږ کالوري لرونکي خواړه دي، چې کولای شي د وزن پر کمولو ښې اغېزې ولري

هګۍ وخوړل شي نو ژر نوره نه راځي او د سهارنۍ او غرمې تر منځ واټن اوږدېدای شي.

پسته:

ښایي داسې فکر وکړئ چې مغز لرونکي خواړه د چاغېدو لامل کېږي، خو پسته نه دې ډلې ډېر ده د پستې په شان زیاتره مغز لرونکي خواړه فیبر او پروټین لري، چې د مړېدو لامل کېږي، چې د [illegible] لامل هم کېږي.

مرخېړی:

مرخېړي د غوښې پر ځای خوندور او لږ کالوري لرونکي خواړه دي، چې کولای شي د وزن پر کمولو ښې اغېزې ولري. که په هر خل خوړو کې د غوښې پر ځای مرخېړي وخوړل شي نو شاوخوا ۴۲ اضافي کالورۍ به مو له بدنه لېرې کړي وي.

د زیتونو غوړي:

په خپلو خوړو او سلاد په تیارولو کې د زیتونو له توم مواد لري چې د بې اشتهایی لامل کېږي. د خوړو مرچو خوړل هم په دې برخه کې مرسته کولای شي.

باقلي:

باقلي ډېر پروټین لري او څېړنو ښوولې چې د باقلي شي داسې انټي اکسیدانټي خاصیت لري چې په وجود کې د غوړو د راټولېدو مخنیوی کوي او په پایله کې د وزن د کمېدو لامل کېږي.

وریجې له سبزو سره

خپې سبزې لکه ګڼهو او کرم په خپل جوړښت کې ډېر فایبري مواد لري چې د وریجو د اضافي کالورۍ د مخنیوي لامل کېږي. چې په خوړو لو سره یې د وریجو ځای نیسي او تر ډېره د مړښت احساس کېږي. څېړنو ښوولې کله چې څوک د ورځې نه وریجو سره سبزي وخوري نو په ملیاني کې یې اشتها کمه وي او لږ خواړه خوري.

د ژوند روغتیايي طریقه مرګ ځنډوي

ژباړن: جاوېد اوربل

تولیزه روغتیا

اجتماعي صحت د خلکو سره د ژوند کولو د لارې په مانا دی یعنې داسې چې نه نوي ملګري پیدا او زړې یارانې وساتې، کار او لوبې د ملګرتیا په فضا کې مخته بوځې او کله چې ضرورت پیدا کېږي نو نه امداده و اوسې چې د نورو سره مرسته وکړې په دې برخه کې ارتباطات او خپل احساسات د نورو سره یې شریکول مهم دي

د روغتیا مثلث

کله سخت سټړی یا وږی شوی یې ا هغه احساس ستاسو د نورو سره پر کړنو څه تاثیر کړی و ا که چېرې دا سټړی والی او یا وږی والی همداسې پاته شوی وای نو ستا د وجود پر فزیکي حالت به یې څه تاثیر کړی و ا حتما چې تاثیر به یې کړی وای، له دې خایه ښکاري چې د فزیکي، رواني او اجتماعي صحت تر منځ مستقیم ارتباط قایم دی. نو که چېرې نه صحت غواړو نو دریو واړو برخو ته باید توجه وکړو. د دریو مساوي ضلعو مثلث د صحت د تعادل نظریه څرګندوي. د دې له پاره چې د صحت

لوړې څوکې ته ورسېږو باید دریو واړو برخو ته پام وکړو که چېرې د مثلث یوې ضلعې ته پام ونه کړو یا هم په یوې ضلعې کې ډېر ټینګ شو او دا نورې هیرې کړو نو په داسې وخت کې ممکن یادې ضلعې له منځه لاړې شي او د روغتیا مثلث خپل مفهوم له لاسه ورکړي

د روغتیا دوام

د روغتیا مانا دا ده چې په ټوله کې به ژوند وکړې یعنې کامل صحت ولرې کامل صحت د ورځني ژوند په کولو سره به مالومېږي. په روغتیا کې دا هم شامل دي چې نه څنګه پرېکړې کوې، څنګه خپل

چلند انتخابوې اساس یې پر صحي علم او صحي ټیدلوري ولاړ دی ا دا خبره د ژوند په درې اړخونو پورې تړلې ده چې هغه د فزیکي، رواني او اجتماعي صحت لرل دي صحت د پراخ مفهوم درلودونکې کلمه ده ور سره د کامل صحت نظریه یا فزیکي، رواني او اجتماعي صحت تاثیراتو ته توجه کوي چې دا په خپل وار سره د انسان روغتیا باندې څه اغیز کولی شي. د صحت دوام د یوه چارت او ګراف سره ښانولی شو چې یو فعالیت، حرکت یا دوره راته ښیان کړي. په مجموع کې صحت او مرګ په یوه ویکټور کې راولو چې یوه سر نه یې بو وي نو بل سر نه یې بل، نو په داسې یوه وکټور کې د ښې لور خوانه حرکت د کامل صحت په لور حرکت دی او چپې خوانه یا مریضي او بلاخره مرګ دی چې یوڅوک لومړی د صحت په دریو برخو کې د مشکلاتو سره مخ او بیا له دنیا سترګې پټوي

د روغتیا پراختیا

په طبابت کې وروستیو پرمختګونو نږدې هغه ټولې مریضۍ له منځه وړې دي چې دا خو لسیزې وړاندې یې ډېر خلک هر کال له منځه وړل خو دا نو په دې مانا هم نه ده چې موږ د ناروغیو څخه خلاص یو بلکې زموږ په منځ کې د هغو سارې ناروغیو دا ډېرښت ته نوې ننګونې پرتې دي. هغه ننګونې دا دي چې څوک خپل صحت ته په پام سره څنګه وکولی شي چې، داسې پرېکړې وکړي چې د دوی ژوند پېرې اغېزمن نه شي، دوی څنګه صحي خواړه او غذایي رژیم جوړ کړي، دوی سپورت او

فعالیت ته څنګه زمینه مساعده کړي، د خلکو سره څنګه و اوسېږي او د خپل رواني صحت نه پاره کومې برخې ته پام کې ونیسي او د خلکو سره هم ښه وضعیت وکړي دا کار فکر او مالوماتو ته اړتیا لري چې هر څوک باید ورته پام وکړي او یا دا شیان یې د روغتیا د اغېزمنولو سبب نه شي د ژوند کولو مهم فکتورونه له کلونو راهیسې چې د روغتیا د برخې کارپوهانو د خلکو

د ورځې درې وخته په ټاکلی شویو وختو کې ډوډۍ خوړل نه سګرټ څکونو څخه ډډه کول هره ورځ ساړاري کول په ازادې هوا کې هره اونۍ درې تر څلور ځله نږدې نیم ساعت ازاد تمرین کول یعنې سپورت باید وشي د څکولو نه استعمالول او خپل وزن کنټرولول

لاسرسي او د صحي عادتونه خپلول یعنې که په دې برخو کې پرمختګ وشي نو سبب ګرځې چې یو څوک ډېر ژوند وکړي او برعکس که دې یکو ته پام ونه شي او یا په نظر کې ونه نیول شي د خلکو متوقع ژوند به کم ټاکل کېږي. د امریکا په متحده ایالاتو کې متوقع ژوند نسبت شلمې پېړۍ ته، تقریبا دوه چنده شوی دی. په نولسمه نوینیمه میلادي کال کې د هر وګړي متوقع ژوند ۴۹ کاله

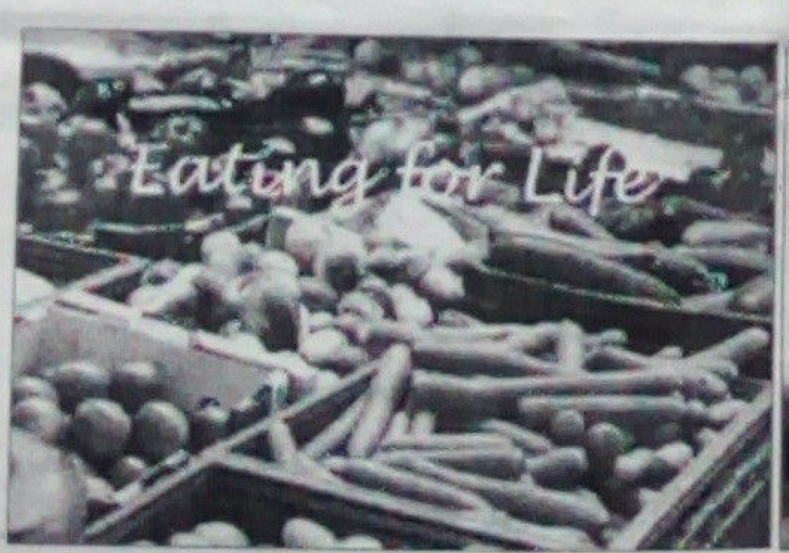

مختلفې دلیې مطالعه کړې دي، دوی داسې فکتورونه موندلي چې هغه د خلکو پر روغتیا، خوشالي او اوږد ژوند کولو مستقیم تاثیر کوي. هغه خلک چې په منظم ډول دا اووه عملونه اجرا کوي دوی د ښې روغتیا لرونکي او د اوږد عمر لرونکي یاد شوي دي. دغو اوو عادتونو ته د ښه ژوند فکتورونه وایي. دا عملونه تکراري دي یعنې هغه عادتونه دي چې یو څوک باید همېشه ورته پام وکړي او خپل ژوند ور سره عیار کړي چې بیا یې د روغتیا د حاصلېدو سبب هم ګرځي هغه دا دي هره شپه له اوو تر اتو ساعتونو خوب کول

د روغتیا له پاره دا صحي عادتونه خپلول د هر چا له پاره ډېر ضروري دي او هر څوک چې دغو یکو ته پاملرنه همېشه وکړي نو کلونه کلونه ژوند به یې اضافه شي او که چېرې یو څوک ورته پام نه کوي نو کلونه کلونه ژوند یې ور کمولی شي

دلمې ژوند

متوقع ژوند د هغو اوسطو کلونو شمېر دی چې د خلکو د یوه ګروپ یا ډلې له پاره توقع کېږي چې دوی به دومره کلونه ژوندي پاته شي. متوقع ژوند پر ډېرو فکتورونو ولاړ دی لکه جنسیت، ارثیت، چاپېریال، کلتور، طبي خدمتونو ته

و خو په ۱۹۸۹ میلادي کال کې دا اندازه ډېره لوړه شوه یعنې ۷۵ کلونو ته متوقع عمر ورسید. متوقع ژوند د ۱۹۵۰ میلادي کال را دېخوا د ښځو په برخه کې ۹ کاله او د سړیو په برخه کې ۸ کاله زیات شوی دی. د یوې پېړۍ په تېرېدو سره وژونکې ناروغۍ لکه نمونیا (سینه وبغل)، زکام، توبرکلوز او نورې ټولې سارې ناروغۍ ډېرې را کمې شوي دي. څکه چې اوس د یه ژوند کولو فکتورونو یا عادتونو ته زیاته توجه شوې ده. خو اوس د مرګ نوي سببونه پیدا شوي دي، داسې چې د امریکا په متحده ایالاتو کې د زړه ناروغۍ، سرطان، د ماغزو سکټې او ترافیکي او نورې حادثې د مرګونو ډېرې فیصدۍ تشکیلوي یعنې اکثره مرګونه د دې سببونو څخه را منځ ته کېږي. په خوانانو کې یعنې له ۱۵ کلنۍ څخه نیولې بیا تر ۲۴ کلنۍ پورې عمر لرونکو کې د مرګونو اکثره سببونه یا رحمي کېدل دي، وژل کېدل دي، ځان وژنه او سرطانونه دي. متوقع ژوند د یوه هیواد څخه تر بل هیواد پورې توپیر لري د مثال په ډول یو څوک چې د امریکا په متحده ایالاتو کې په کال ۱۹۸۹ کې زېږېدلی، د هغه متوقع ژوند ۷۵ کاله و خو په ایتوپیا کې چې څوک پر همدې وخت زېږېدلی متوقع ژوند یې ۴۱ کاله و د دې سبب د امکاناتو په تغیر کې دی، روغتیايي خدمتونو ته لاسرسی، روغتیايي تعلیم، معافیت یعنې د مریضیو په مقابل کې ځان واکسیول ور سره په خوړو، او د ژوند په معیارونو کې توپیر هم د دې سبب ګرځي چې د متوقع ژوند کلونه زیات یا کم شي

خوشاله ژوند

صرف اوږد عمر کافي نه دی د ژوند د کمیت تر څنګ کیفیت هم مهم دی. د ژوند کیفیت په دې مانا دی چې د روغتیا اندازه یې او د ژوندي پاته کېدو څخه یې رضایت څومره دی. د روغتیا په فزیکي، رواني او اجتماعي برخو کې کامل صحت لرل د سړي په ژوند کې د خوشالیو اندازه زیاتوي چې دا بیا د سړي د عمر په نسبت معلومېږي. د ژوند په برنګره کولو کې صحي مهارت لرل او د صحي عادتونو عملي کول د ژوند پر کیفیت همدا اوس او په اینده کې هم به

اغیز کولی شي

ستا فکر ستا پر روغتیا زور تاثیر لري

د نوې روغتیايي عادتونو عملي کولو تر څنګ چې نه باید څه وکړې او څنګه وکړې نور شیان هم مهم دي، لکه ستا فکر پر دې تاثیر کوي چې نه څومره د ځان سره احتیاط وکړې. د مثال په ډول، که غواړې چې صحي عادتونه عملي کړې نو نه به پر دې باور لرې چې ددغو عادتونو په عملي کولو سره ستا وجود ته فایده رسېږي او دا دې په ګټه دي او که چېرې بې عملي نه کړې نو تاوان به در رسېږي ستا له پاره دا هم ضروري ده چې د خپل فکر څخه خبر و اوسې، چې د صحت په اړه یې لرې که چېرې پخوانۍ انګېرنې ایسنه وغورځوې او د خپلې روغتیا په برخه کې د مسولیت احساس وکړې نو دا کار د ژوند پر کیفیت مهم تاثیر کولی شي او د کامل صحت لوري ته خپل وجود رهبري کوې. څېړنو ښوولې ده، هغه کسان چې خوشبین یا مثبت فکر لري نسبت هغو کسانو ته چې دوی بدبینه او منفي فکر لري دوی اېر په مریضیو اخته کېږي. د ښې روغتیا لرل هغه وخت تضمینېږي چې د هغه فکر هم سم وي که یو څوک په بد وضعیت کې هم وي خو مثبت فکر ولري نو دا مرسته کوونکی کار په دې چې دی به د هغو حالاتو د بدلون هڅه وکړي او ځان به ترې وباسي په منظم ډول خپل لیدلوری نه انکشاف ور کول یو څوک د روغتیا هغه څوکې ته رسولی شي چې له مریضیو په امن شي او خپل ژوند داسې جوړ کړي چې که محیط ډېر هم نو ډېر به د تغیراتو راوستلو وړتیا ولري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادبي پاڼه

په شعرکې د موسیقي انځورونه

شعر د خپلې ښکلا په ساللو کې په ډېرو توکو تکیه کړې؛ چې یو له هغو توکو څخه د موسیقي انځورونه دي، چې په شعر کې پراخ ابعاد لري، او کره کتونکي ورته خیر شوي دي، د کره کتونکو په نزد شعر په عمومي ډول پر څلورو اصلونو ولاړ دي

١- عاطفه - خیال
٢- ژبه
٣- موسیقي
۴- شکل

په یوه ادبي اثر کې به ډېر خواږه پرانه وي چې کېدای شي تر اوسه هم کره کتونکي په دې نه وي برسالي شوي چې دغه خواږه په ډاګه کړي او دا هم د ادبي فنونو یوه ځانګړنه ده. موسیقي او له هغې راڅرګندې خوند یو فطري شي دي او دا په دې مانا دي چې د شعر سرچینه روح او د شاعر غریزه ده. ارسطو وایي: «د شعر او نورو ښکلو هنرونو ترمنځ مشترک عامل محاکات دي» د شاعر، مصور، موسیقار او بت تراش په ذهن کې د یو شي تصور پیدا کېږي چې غواړي په ملموسه بڼه یې وړاندې کړي خو څېله هم ترې خوند واخلي او نور هم ترې خوند واخلي خو د محاکاتو هنرونه په خپلو کې د موضوع، مادې او یا هم د محاکاتو د اسلوب او طریقې له مخې اختلاف لري، نو په همدې اساس د محاکاتي هنرونو ترمنځ اختلاف په ماده کې دي، په شعر کې کارول شوې ماده منطوق ویل شوې، کلمات دي چې ځانګړې آهنګ لري، او موږ په اسانۍ کولی شو چې اهنګ د لرې په هره زاویه کې مشاهده کړو، د اسونو د پښو په ټکا، د لښو په اړولو او د خپل زړه په درزا کې یې موندلی شو، خو زموږ د بحث موضوع شعري موسیقي ده، معاصرو کره کتونکو شعري موسیقي په څلور ډوله وېشلې ده.

خارجي موسیقي، جانبي موسیقي، داخلي موسیقي او معنوي موسیقي

خارجي موسیقي تر ډېره په شعري بحرونو ولاړه ده، که څه هم په پښتو ژبه باندې د عربي عروض دومره نه پلي کېږي، خو بیا هم موږ کولی شو چې د اوږد او لنډ بحر ترمنځ توپیر وکړو، په عموم کې لنډ بحرونه د اوږدو بحرونو په نسبت شرنګېدلې موسیقي لري، کټ مټ د سیند څپو نه ورته وي چې لامبوزن ترې خوند اخلي، خو که لامبوزن نه وي بیا ورته همدغه څپې بلا ښکاري. اوږده بحرونه بیا تر ډېره په جانبي، داخلي او معنوي موسیقي ولاړ دي او دا د شاعر په هنري تجربې او په شعر کې د اوږد لاس په لرلو تر سره کېدلای شي

د پښتو ژبې معاصر شاعر پیرمحمد کاروان وایي.

وطن د اور په سیند کې لامبې ژلمې
څنګ خوړلي
د کابل ځان د نحونو مرې هم نهنګ
خوړلي
غېږ د شهیدې لیلا واخله مجنون
مجنونه
دګور جېنجو ترې خوندې خوشې
لونګ خوړلي

د کاروان صاحب دغه پورتنې غزل په اوږد بحر کې ویل شوی دې، که څه هم د کاروان په شعر کې د موسیقي انځورونه تر بل هر شاعر غښتلي دي، خو بیا هم دغه غزل د هغه نه بو بل غزل سره پرتله کوو چې په لنډ بحر کې یې ویلي دي
سپارو کې د ګل

شرر ساپی

بلبلان بلبلان
وایي تل دې وداں
دا وطن د افغان
تو یا هم دا چې
ښکار کوه چې کار دې دي
وله مې چې وار دې دي

وزګ د غره کاروان په کې
لوټ کوه چې ښار دې دي

په اوږد بحر کې د رحمن بابا دا غزل چې وایي

چې مې مینه خدای پر تا باندې پیدا کړه
ترکه ما په هغې ورځ خپله رضا کړه

او بل ځای وایي

په لیمو کې مې مدام
عکس ګرځي د ګلفام
نور د سترګو مې ګلګون شو
په اررو د ګل اندام

که څه هم په پورتنیو لنډو بحرونو کې جانبي موسیقي هم شته او په لومړي غزل کې د همس توري ډېر راغلي یا په نه وینا داخلي موسیقي په کې هم غښتلې ده. خو د بحر په حساب یې تر دوهمې، غزلې، موسیقي کمزوري ده. کله ناکله موږ ګورو چې د اوږده بحر په غزل کې د لنډ بحر نه موسیقي شرنګېدلې وي. موږ یې عمومي قاعده څخه نه شو احیستلی، کېدای شي چې په اوږد بحر کې

مخ

ای وطن !

اقا محمد (لبیب)

ای وطن نازم نام پاک تو
میشمایم سرمه چشمان عالم خاک تو
شرق و غرب بادا فدایت هم جان من
از خدا خواهم تباهی دشمن سفاک تو
خرقه درکندهار است علی اندرمزار
شهره افاق بوده مولوی جام تو
درجمال الدین جمال علم و فضل است درکشر
راه دانش بازکرد در مصر و هم درشام تو
مردخیز است گندهارا وکندهار ای دوستان
رفعت اسلام بودست شهر غزنه نام تو
هرات باستان بالم با و ای دوستان
خورشیدتابان جهان بدخش است بام تو
بندی کوه یغمان اعلای نام تست
باقصر ایض کی دهم سیها و ناک تو
تابنده وپاینده خواهم نام تو اندر جهان
شهرت عالم شمول است میوه های تاک تو
قلب قلب اسیا کابل مقبول ما
رازشکست دشمنان بودست فرجام تو
ای وطن گرتوصیف توصبح وشام کنم کم است
کی ادا گردد لبیب باگفته های خام تو

په خوست کې د سولې مشاعره وشوه

په دې وروستیو کې په خوست کې د سولې په نوم پراخه مشاعره ترسره شوه، چې په کې د خوست ترڅنګ له یو شمیر نورو ولایتونو هم لسګونو شاعرانو برخه اخیستې وه. دغه مشاعره پیل شوه، چې د بېل شعریې له کابله راغلي مېلمه قاسمي محمد حسن حمار ونوست. د مشاعرې په دوهم برخه کې نورو شاعرانو هم خپل او انتخاب کړي شعرونه ولوستل، چې په

، چې د خوست د والي عبدالجبار نعیمي په کور کې جوړه شوې وه. بلکې والي نعیمي په خپلو خبرو کې دغه ډول مشاعرې او راټولېدنې ګټورې وبللې او غوښتنه یې وکړه، چې شاعران باید په خپلو هنري الفاظو سره د سولې لپاره ډېر څه وکړي او موږ زیاته کړه، نه دې مشاعرې یې موخه د ځوانانو ترمنځ مینه او پیژندګلوي او دغه راز د سولې په برخه کې د هڅو د لړۍ یوه برخه وه. وروسته ولولو سره بدرګه شول. مشاعره د شپې ناوخته نوې بجې د کنسرت په ورکولو سره پای ته ورسېده. چې کنسرت د سفرغلو صالحمند کندهاري او سورګل کتوازي له خوا ورکړل شو. د یادونې وړ ده، چې له دې یوه شپه وړاندې په همدې ځای کې د سولې یو لوی جشن هم تېر شوی و، چې په کې د هېواد له ګوټ ګوټ څخه رګونه راغلي وو

رحیم ګل نابل

حقیقت خورشید (کتاب تحقیقاتی درمورد افغانستان از چاپ برامد)

حیات الله حلیم

آسیا یک پیکر آب وگل است
ملت افغان درآن پیکردل است

درسلسله نشر کتاب های مفید و سود مند درین اواخر کتابی بنام (حقیقت خورشید) که دران راجع به کلمه افغان و افغانستان توسط عده از دانشمند ان کشور مقالات به رشته تحریرامده که خیلی ها سودمند بوده وکتاب مذکور به کوشش و اهتمام مصطفی عمر زی شرف چاپ یافته است

درکتاب تحقیقاتی حقیقت خورشید نام وچگونگی تاریخی افغانستان به اساس روایات معتبر تاریخی مانند خورشید ثابت گردیده وکتابیست که بهایتاً مورد توجه اهل ادب و علي الخصوص کسانیکه به تاریخ کشور وجهان علاقمند هستند قرار گرفت زیرا مقالات منتشره کتاب طوری که قبلا اشاره شد ازیک سو مبنی بر دیرینه بودن کلمه افغان و افغانستان میباشد و ازجانب دیگر محتویات کتاب پاسخی است به آنعده فرزندان ؟؟کشور که میخواهند به بهانه های این و آن نام کنونی کشور عزیز مارا تغییر دهد

مقالات بیشمار در فهرست کتاب رقم زده شده ولی ما برخی ازعناوین مقالات مهم را بطور نمونه تذکر میدهیم

پیشینه تاریخي کلمه افغان وافغانستان ، قوم افغان بزرگترین و قدیمترین قوم افغانستان ، نام های کهن و اساطیری هندو ستان وافغانستان در نزد هندوان و ایرانیان ،قدامت اسمای تاریخی (افغانستان، و افغان) ،تحقیقی در مورد نام افغانستان ،خراسان ایران وافغانستان و ده ها مقاله دیگر

اما مهمتر ازهمه در مورد پیشینه تاریخي کلمه افغان و افغانستان که در پشتی اخر ابن کتاب از هیوان تسانگ زائر چینایي قول گردیده ، بیشتر از همه جلب توجه میکند زیرا او مینویسد «این مردم (افغانان) را تحت نام اپوکین ، آوپاکان بسیار با ایمان ودرستکار و بلند همت توصیف کرده است در واقع این واژه (افغان) ریشه بسیارکهن تاریخی داشته وحتی پیش از اسلام ،درآثار کهنی چون مهابهاراتای هندوان و آثار چینایان ،به صورت (اپاگانه و اپوکین ، ذکر

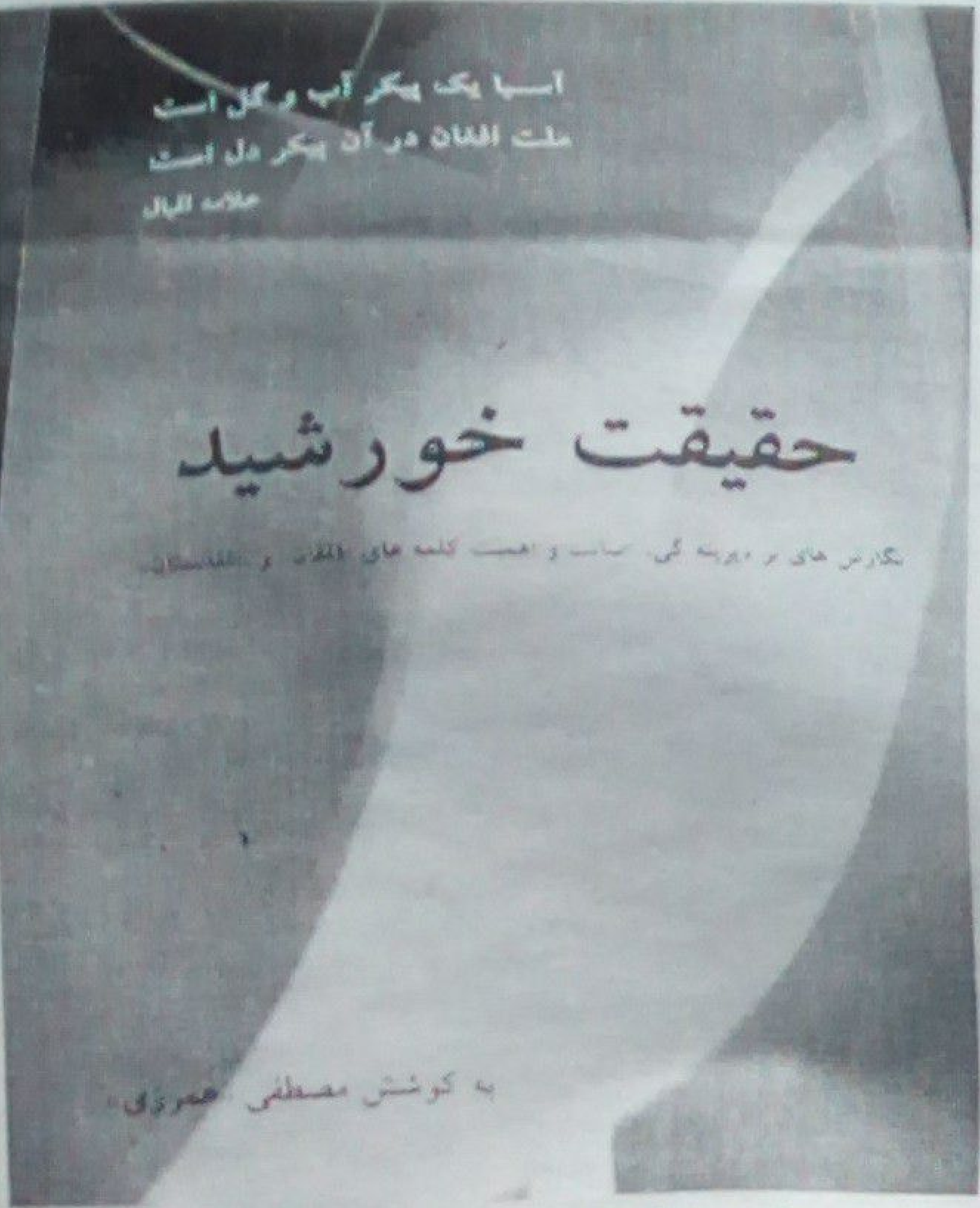

شده است به گفته ی گریگوریان ،برای بار اول ،به کلمه (افغان) در قرن ششم میلادی ، وراها مهیرا ، Varahamihira منجم هندی در کتاب خود (برهام سام میتا - Brhatssamhita به شکل اواګانا Avagana اشاره کرده است »

ازینرو میتوان گفت که کلمه افغان یک کلمه بسیار قدیمی و دیرینه میبا شد وتحقیقی در مورد نام افغانستان که ازطرف بعضی از مورخین که ذهن وطرز تفکر شان از چشمه اجنبی ها سیراب میگردد ومیخواهند که فرهنگ اجنبی را داخل ترمینالوژی کشور ما نماید ، گفته میشود که این نام یک نام جدید میباشد که سابقه تاریخی ندارد در حالیکه نظر به گفته دانشمند فاضل عبد الحی حبیبي واژه افغانستان سابقه هفده صد ساله را دارا میباشد ونیز در اسناد و مدارکی بجا مانده از عصر قبل از اسلام ، سه سند ایرانی هندی وچینی در مورد واژه افغان موجود است که مکرر در متون مختلف عربی و دری دوره های اوایل اسلام وقبل از اسلام موجود میباشد

صوفی محمد (شا) رهبر حزب کارگران جوان افغان ساکن ولایت پنجشیر مدعی برایی داعیه بود که استعمال کلمه افغان به پښتون ها یک اشتباه محض وتاریخی ویک بگو مگو بې بی فایده وبې نتیجه میباشد ، وی مدعی بود که مجموعه تاجک ، پښتون ، هزاره و تمام اقوام ساکن در افغانستان مساوی به افغان میباشد

کتاب مذکوردر ۲۷۸صفحه به تیراژ ۱۰۰۰جلد به زبان دری در سال ۱۳۹۲به چاپ رسیده و حق نشر آن محفوظ میباشد

ولسي ادب یا فولکلور

په پښتو ولسي اوفولکلوري ادب کې به دلنډیو ګلپاڼې تل تازه او تاندې وي

څېړونه_ علي محمد منګل

علامه استاد ارواښاد اکادمسین پوهاند رشاد ، دلنډیو په برخه کې ، داسې په یوه لیکچرنوټ کې ، له نن څخه پنځه څلوېښت (۴۵) کاله دمخه راته ویلي وه

لنډۍ دپښتو شعر په ګلستان کې ، هغه فورم دی چې لومړۍ نیم بیتی یې لنډه او دوهمه یې اوږده وي. داموږ ټول پښتانه ولس ته راجوته ده ، چې لنډۍ دپښتو ادب یوه بې ساري ستره ادبي شتمني او خوږه ، تانده اوخوشبویه پانګه ده. دپښتانه ولس اوپرګنو دژوندانه ، فکر ، ناستې ولاړې، راشې درشې ، تورې او میړانې ، دود او دستور، مینې اومحبت، له وطن سره عشق، دخپلواکۍ په برخه کې، سرښندنه اوداسې نور دژوندانه اړخونه نشته ، چې په دغو ولسي میناتوریو او دادب په ناپلو کې به یې انځور او انعکاس نه وي راڅرګند شوی

لنډۍ اوټپه ، مسرۍ اوټیکۍ دپښتون ستر آرښایي تاریخي تیراومېړني ولس دژوندانه اوکړو وړو اصلي څېره راڅرګندوي نه دي کېله له تصنع اوتقلید څخه ډېرې لرې دي ، خو له دې غوره سپېڅلتیا سره که په غور ورته ځیر شو ډېر فصاحت اوبلاغت لري، نوځکه ویلای شو، چې دا ادبي لوړې درداني ، دپښتون ولس دڅګه ملي ادب ډېرې قیمتي مرغلې دي ، چې پردې کلمې ، تعبیرات اوتشبیهات لږ په کې لیدل کېږي ، دڅګو ملي میناتوریو ویونکي معلوم نه دي، خو ټول پښتانه ، نر، ښځې، پېغلې اوځوانان یې په مینه سره وایي دټول پښتانه ولس ګډه اوشریکه ادبي خزانه ده ، چې دپیدایښت تاریخ یې دپښتو نه پیدا کېدو سره سم سیخ تړلی دی ، کله چې پښتانه پیدا شوي دا ادبي مرغلرې یې زمزمه کړې دي

څومره چې موږ ته راڅرګنده ده ، په لنډیو کې غالباً عشقي اوبزمي رنګ ډېر دی ، چې زیاته برخه یې دښځو له خوا ویل کېږي سره له دې په لنډیو کې ملي او ټولنیز ډېر مضامین اونقدهم په کې په ګلورین رنګ راانځېښتې اورغول شوي دي

ارواښاد استاد عبدالروف بېنوا دلنډیو دادبي ارزښت په برخه کې داسې کښلي دي

لنډۍ نه ټپه ، ټکۍ ، مسرۍ، اوسنده هم ویل کېږي اوپه پښتو موسیقۍ کې ډېر اهمیت لري او په هرځای کې په بېلو بېلو آهنګونو ویل کېږي ، چې سرې یې هرو مرو تراتر او اغېزې لاندې راځي، دلنډیو آهنګ ډېر خوږ اوسوزناک دی په دغو آهنګونو کې تیرابې وزن ډېر شهرت لري

که دپښتو په کلیو اوبانډو کې ، څوک دلنډیو خواږه آهنګ اوزړه راپاروونکي سوزناک رنګ ته ځیر شي ، نو دبېنوا صاحب دیادونې سره سره ، چې بوازې تیرابي وزن په شهرت سره یادوي، نوبه په مینه سره داووایې، چې دپښتو په ټولو کلیو اوبانډو کې ، دا ملي ادبي عالي میناتورې په عالي آهنګ او وزن کې راځلېږي چې اغېز او شهرت یې په بوله پښتونخوا کې پوښلي دی، چې دهر اوربدونکي زړه راپاروي اوپه دردنګ یې ژاولي.

په هرحال ، بهایي جان دخپل خواږه او احساس راوستونکي او راوبووونکي شعر ترڅنګ په خپلو قلمي آثارو کې، ځای ځای له نیکه مرغه یوه نیمه لنډۍ هم په خپل قلم اوحسن خط لیکلې ده ، چې ډېرې رنګینې دي ، دټولیز ژوند په هره برخه کې یې ویلي دي، خیلي وایي، چې داده خپله لیکلې او ویلې دي چې مصنوعي رنګ لري زه وایم ماشاالله ، څکه چې لنډۍ دټول پښتون ګډه ادبي زېرمه ده ، هر پښتون اوپښتنه یې وایي دبهایي جان لنډۍ ډېر پښتون ویونکي په شان موږ ته ملي دي، چې نه سرو اوسپینو زرو ډېر ارزښت لري دده دغو ملي ، برمې اوټولیزو ادبي ګلانو ته به خیر شو، څه به ګلونه اوسپرغي یې راته کېږدي اوغوټچه کړې دي په مینه به دلې ورته ځای ورکړو څه بې یې په ادبي اداراته انځور کړې دي او وایي

ستا په اوربل مې قسم کړی
چې هېرمې نه کړې غوندوونه دي هېرومه
دچیټ کمیس دې مبارک شه
دباندې مه څه چې اوروبه لګوینه
امېل ترڅنګ رویې ترغاړه
په بام ولاړه مخامخ مزه کوینه
په مدینه دې ستا قسم وي
چې ګړې واخلې مخ داواړوه مینه
زړګی مې شوخوسترګو شوخ کی
څکه مې خوب دماخوستن ته نه پرېږدینه
جنګ دګانړ په لوړو غرو دی
دګمنارې په کلانېغ وروخانونه
دفرنګي پښتنې راغلې
جنګ پرمیدان دی پښتانه خوانان ورځینه
خال به تازه کم سترګې توري
چې په سنګر کې دې لونګي شمال وهینه
نیم کښې سترګې په یاد راغلې
چې مسرۍ وایم قلم اوسکي تویوینه
له شوخو سترګو دې شرمېږم
نه بل ته ګوره زه به ستا دیدن کومه
دلوړو غرو په سرمې کېږدې
چې دآشنا دوطن باد راځینه
ارمان مې نه ووکه بیاموراي
چې ستا به سپین مروند مې کړی
وای خوبونه
زړګی مې شوخو سترګو شوخ کی
لکه کبلې ترکړنګو وهي خیرونه
پرغرنې سپینې واوري اوري
ددوو مینو ترمنځ لاړي بندوینه
لن مې نه باد سره جنګ وکي
چې زما دیار پرزلفومه وهه لاسونه
علاقه دار دترخوماردی
حاکم لرم دی ، حکمران لیوه ته
خمه

فرهنګ ، هنر ، اقتصاد او ټولنه

دجلال آباد ښار د ټولنیزې شورا مشر ډاکتر مسعود سایي

د جلال آباد ټولنیزه شورا خلکوته د ښو خدمتونو د وړاندې کولو ترڅنګ، غواړي، چې د پردیو د کلتوري یرغل مخه هم ونیول شي

دجلال آباد دخلکو ټولنیزه شورا، چې نوې جوړه شوې اودخلکو د ستونزو د اوارولو په موخه، چې څرنګه هغو ته درسنیو اومطبوعاتو له لارې انعکاس ورکړي، پراخې هڅې یې پیل کړې دي. ددغې ټولنیزې شورا مشر پوهنمل ډاکترمسعود سایي دهیواد ورځپاڼې دخبریال ددې پوښتنې په ځواب کې، چې دجلال آباد دخلکو د ټولنیزې شورا په اړه، چې تراوسه یې څه ګټورې چارې دخلکودستونزو د اوارولو په موخه ترسره کړې دي؟ ووېل دجلال آباد ټولنیزه شورا ددې ولایت دخلکودغوښتنو ممثله شورا ده، چې یو کال وړاندې پرانیستل شوې اوخپل جوازیې ترلاسه کړی دی. ددغې ټولنیزې شورا لومړۍ موخه داده، چې څرنګه دجلال آباد خلک پریوه ټولنیزمحور راټول کړي اوخپلمنځي اختلافات له منځه یوسي. له بده مرغه کومې ستونزې، چې له تېروجګړو راپاتې دي بایې کمې یې کړي اودخلکوپه منځ کې ملي یووالي برابر شي اوددې ولایت ټول خلک دپاکۍ اوامنیت په ساتنه کې برخه واخلي، نوځکه دجلال آباد دټولنیزې شورا له موخوڅخه یوه داده چې ټولنیزې برخې ستونزې اوارې کړي اوپه دې هکله شورا دجرګو جوړولو له لارې دخلکو ستونزې اوارې کړې دي دغه ټولنیزه شورا هوډمنه ده، چې دخلکوپخوانۍ د جرګې دودونه، چې دستونزودلرې کولولپاره ډېراغېزمن واقع کېدل، بېرته یې را ژوندي کړي اودوام ورکړي.

دوهمه برخه، چې ددې ولایت په ټولنیزه شورا کې ډېره روښانه ده، دخلکوستونزې په ګوته کوي اودجرګو اومرکودجوړولو له لارې یې داړوندو چارواکوسره دستونزې دلرې کولولپاره یو ځای کوي. دیو کال په موده کې چې دغه شورا جوړه شوې، دخلکو ستونزې مو په ګوته کړې اوخوځله مو دجلال آباد دخلکوستونزې له ولایت اوهمدا راز له ښاروالۍ سره مطرح کړې اوهمدارنګه دنوروړوندو ادارو سره موخبرې کړې اودااوارولولپاره موستونزې ورته په ګوتو کړې دي. دجلال آباد د ټولنیزې شورا له دندوڅخه یوه داوه، چې دجلال آباد ښار په دریو ناحیوکې دګذرشوراګانې منځ ته راوړي، ددې لپاره چې دخلکوګډون په حکومتوالۍ کې ډېره اغېزمنتیا ومومي، دګذرشوراګانې دې پیاوړې شي، چې ددغو شوراګانوله لارې دګذردخلکوستونزې جوتې اوله ښاروالۍ سره یې داوارولولپاره پرې خبرې وشي، نوځکه زموږ په کړنوکې یوفعالیت داو، چې موږ وتوانیږو دجلال آباد په لومړۍ، دوهمه اودریمې ناحیه کې شوراګانې جوړې کړو، چې وتوانیدو ۳۲ شوراګانې په [illegible] ناحیه کې، اوهمدارنګه ۱۷ شوراګانې په دوهمه ناحیه کې اوڅه ناڅه ۲۸ شوراګانې مویه لومړۍ ناحیه کې جوړې کړې. دغه شوراګانې له یوې خوا له دولت سره اړیکې ټینګوي اوله بلې خوا دخلکو دستونزو داوارولو لپاره له چارواکوسره خبرې کېږي. موږ دجلال آباد له شوراګانوسره په همغږۍ لرو اوهڅه کوو، چې زموږ اړیکې ورسره لاټینګې شي. موږ په دې باور لرو، چې دجلال آباد په

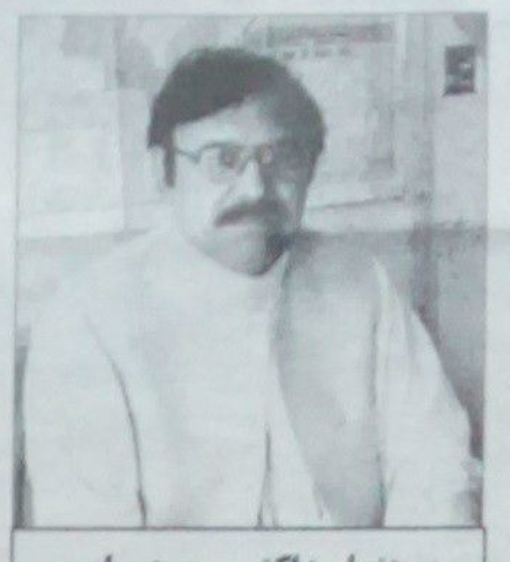

پوهنمل ډاکترمسعود سایي

څلورمه اوهمدا راز په پنځمه ناحیه کې داډول ټولنیزې شوراګانې منځ ته راوړو، چې خلکوته دټولنیزوخدمتونو د وړاندې کولو زمینه برابره شي. یوه بله موضوع، چې موږ غواړو وړاندې کار وکړو هغه دا ده، چې دجلال آباد د ټولنیزې شورا په موخوکې یوه داده چې څرنګه کولی شي خپل کلتور دپردیو له یرغل څخه وساتي دې موخې ته درسېدولپاره موږ دجلال آباد داطلاعاتو او فرهنګ له ریاست سره ګډه پروژه لرو، که خدای کول په دې وروستیوختونوکې به دغه چارې پیل کړو اوهیوادنۍ راتلونکي [illegible] اصلاحات اوکوچې، چې څرنګه یې اصلاح کړو په دې تړاو هڅې کوو اوپه راتلونکي کې به غونډه جوړوو اوستونزې دلرې کولولپاره به ګډ تصمیم نیسو دجلال آباد دټولنیزې شورا مشر دیوې بلې پوښتنې په ځواب کې ووېل ددې لپاره، چې موږ خپل اصیل افغاني اوپښتني کلتور اوفرهنګ وساتو، یوه خپرونه هم لرو، چې دجلال آباد مجلې په نامه نومول شوې اوتراوسه مو دوه ګڼې چاپ کړې دي اوخپل جواز به ژر ترلاسه برابرکړو اوډېراولومړني بهیر یې دجلال آباد داطلاعاتو اوفرهنګ په ریاست کې ترسره شوی دی اوهمدا راز نور اداري پړاونه به یې په کابل کې ترسره شي. نوزموږ موخه له دومره خپرونو سره داده چې دخپل تاریخ اوکلتور په خوندي کولو اوساتنه اودخلکو دفکرونو په روښانه کولوکې برخه واخلو ډاکترمسعود سایي څرګنده کړه بله موضوع، چې اړینه ده ددموکراسۍ بهیر دی، چې څرنګه خلک په چاروکې ونډه واخلي اومثبت اواغېزمن رول ولوبوي اوهمدارنګه زموږ دټولنې دښځو دحقونوپه خوندي ساتلو کې پاملرنه وکړي اوټول اسلامي، اساسي اونړیوال قوانین اومیثاقونه، چې دښځو لپاره دي هم په پام کې ونیسي اودښځو دحقونو څخه دې دفاع وشي. دجلال آباد دشورا مشردجلال آباد دخلکودېرنوستونزو په اړه دیوې بلې پوښتنې په ځواب کې داسې ووېل دجلال آباد نوی ښار دپخوانۍ جلال آباد له ښار سره [illegible] اوددوکــــــي لـــه ولسوالیو اونوروسیموڅخه جلال آباد ته خلکومهاجرتونه کړي دي، چې له یوې خوا دغه بهیر دوګړو ډېروالي لامل شوی اوهم هره ورځ یو زیات شمیرهیوادوال دګاونډیو هیوادونوپه تېره بیا له پاکستان څخه جلال آباد ته راستانه اوپه دې ښارکې استوګن کېږي. دجلال آباد دخلکو په شمیر کې داستوګنې په برخه ډېروالی راغلی دی. یوه له دغو ستونزوڅخه داده، چې ددغه ښارخلک هدیره نه لري، دغه ستونزه، چې اوس کوچنۍ ښکاري په راتلونکي کې به ډېرې نورې ستونزې راولاړې کړي، ځکه هغه دوستان، چې په جلال آباد کې اوسیږي دکلیو اوولسوالیو څخه ښارته راغلي دي. ددوی په منځ کې، چې کوم مهال مړینه رامنځ ته کېږي، دوی خپل مړي خپلو کلیوته لیږدوي اوهلته یې خاوروته سپاري. موږ ددې ستونزې دلرې کولولپاره څوځلې دجلال آباد له ښاروال اوهمدارنګه ددغه ولایت له والي سره خبرې کړې. نوموړې هیله لرو، چې دجلال آباد ښاروالي ددغې ستونزې ته ژوره پاملرنه وکړي اوله جمهور رئیس حامدکرزي سره دې هم خبرې وشي چې د دوی ددې ستونزې ته دپای ټکی کېږدي. دوهمه موضوع، چې دجلال آباد خلک ورته پاملرنه لري، هغه دبرېښنا ستونزه ده، چې په جلال آباد کې شته. خوله بده مرغه، چې دبرېښنا ویش په عادلانه توګه نه ترسره کېږي اوعاموخلکوته په لږه کچه برېښنا رسیږي، چې داهم یوه لویه ستونزه ده. ددغې ستونزې دلرې کولو په تړاو موږهم دبرېښنا اونورو چارواکو سره خبرې اوکتنې کړې دي اوله هغوی څخه موغوښتي دي، چې دبرېښنا ستونزه دې دعدالت په پام کې نیولو سره اواره شي په دې توګه موږ کې چې په دې [illegible] زموږ عام اوبیوزلي خلک همدارنګه بخښنه اوماشومان دتودې هوا له امله له عذاب سره مخ دي. نوزموږ غوښتنه دبرېښنا له چارواکوڅخه په جلال آباد کې داده، چې هره ورځ څوساعته برېښنا بیوزلو اوعاموخلکوته ورسوي

هیواد ـ نوري

هنر و اهداف آن

سکندري

هنر به مثابه عالی‌ترین پدیده اجتماعی ومولود جامعه بشری، که با احساس، تخیل و روان آدمی سروکار دارد، دارای اثرات عمیقه بوده و تشخیص آن دراهداف گونه‌گون زندگی قابل بررسی است، که عنوان گفت تعلیم وتربیت وبهداشت روانی یکی از مهمترین آنها محسوب میگردد. یک اثر هنری میتواند هدف های مشخص را دربرگیرد. مسلماً این هدف ها گاه بصورت جزئی هستند وگاه درحدکلی تروعمیق‌تر تا آنجا که اساسی‌ترین وکلی‌ترین اهداف تربیت را درآثار هنری جستجو کرد. زیرا هنر اصیل‌ترین ومشخصترین نمونه های خود برجلوه های از مسایل اساسی انسان، نیازهای ژرف وی وآرمانها وایده‌آل های عظیم درنظر دارد و ره آوردهای اولی زنده‌گی را برایش به ارمغان می آورد. ازاین رو یک اثر مفید وبرجسته هنری تنها نمی تواند به تفریح وتنوع محدود شود وتاثیراتش تنها به هیجانات سطحی وآنی مخاطبین نمی انجامد، بلکه هنراصیل و مطلوب ارزنده‌ترین نتایج خود را درحفظ و بهره درونی وپایدار ونقشی که درتحول وبینش وگرایش وتغییر رفتار ورشد وتکامل مخاطبین داشته باشد، می جوید. یک اثر هنری زمانی قادر خواهد بود باوجود انسان پیوند عمیق برقرار کند که بتواند درترسیم مسایل اصلی حیات وتعیین نیازهای اصیل انسانی موفق باشد. ارایه مضامین پربار و پیام های مطلوب انسانی و اعتقادی به‌گونه ای عمیق‌تر وموثر، با بهره گیری از اعجاز هنروزیبایی بیان تداوم بخش وجود آثار هنری است. از این روعمر هنری غالباً بسته به میزان ارتباطی است که با روان انسان وباواقعیت وحقیقت وجودی وی داشته باشد. درمجموع آثار هنری میتواند با درنظر داشتن اساسی‌ترین مراحل وعمیق‌ترین ابعاد حیات و تربیت شخصیت مخاطبین را با تغییر وتحول بنیادی مواجه سازد. چنانکه درفرهنگ ها ومکاتب فکری وسیاسی مختلف هنرنقش ارزشمندی خود را دارد وهمگام با روش های فلسفی واعتقادی، واینکه درتبلیغ گسترانی حتی پیش ترازآن گام برمیدارد. وبه موفقیت های برجسته ای نایل می آید. از اینرو هنر علاوه برنقش فردی از تاثیرات اجتماعی پراهمیتی برخوردار است. درفرهنگ اسلامی و کشور عزیز هنر ارزش ورسالت ویژه دارد.

درمیان انواع هنرها ادبیات وشعر، ازجمله رایج‌ترین وبرجسته‌ترین آنها شناخته شده است. پس به عنوان مثال بررسی تاثیرات هنر در ابعاد اساسی واهداف عالی را میتوان درنمونه های از اشعار دری وپشتو جستجو کرد. دراین میان اشعار وسروده های شعرای چون، سنائی، عطار، مولوی ورحمان بابا وغیره بربینش واعتقاد سازنده‌یی استوار است. اینگونه اشعار ضمن به نمایش گذاشتن نگرش وگرایش شاعر نسبت به جهان وانسان وترسیم جلوه های شکوهمند عرفان وتصوف، روح مخاطبین را از زیبائی هنر وغنای معنوی خود بهره مند می سازد ودر تربیت وسلامت وی نقش درخور توجه دارد. به علاوه قصه ها وحکایت های موجود درآثار ادبا، فلاسفه وحکما وقصه های قرآن کریم وسایر متون اسلامی ما دربر دارنده ویژه‌گی های محتوایی وتربیتی فوق میباشد

ښځه او ټولنه

له ښځو سره د تاوتریخوالي عاملین باید مجازات شي

زرغونه صالحي

په تېرو دوو کلونو کې د بردې حیلوانو له خوا د ښځو د وژلو او جنسي تېرېو د ثبت شمېرې لوړې شوې دي، خو د دغو قضیو خلوېښت سلنه عاملین نه دي مجازات شوي. اداري فساد او د زورواکو لاسوهنه، یادو قضیو ته د نه رسېدو عمده دلایل بلل شوي دي، چې دغه چاره د ورته پېښو د زیاتېدو سبب شوې ده. د ژانو رسنیو مشارکت ریزواک خبري اژانس، کلید ګروپ، هشت صبح ورځپاڼې او صباشراتي موسسې یوه څېړنه څرګندوي، چې د افغانستان د بشري حقونو د خپلواک کمیسیون ترڅنګ خیني قربانیان او د کورنۍ غړي په عادلانه ډول د دوی د قضیو له نه څېړلو، شکایت کوي او خیني دولتي چارواکي هم په دې برخه کې د شته ستونزو یادونه کوي. خو لویه خارنوالۍ ادعا کوي چې ټولې قضیې یې په عادلانه ډول څېړلې دي. د کورنیو چارو وزارت هم وایي چې له تښتېدلو پرته یې د ورته پېښو ټول تورن نیولي او اړوندو ارګانونو ته یې سپارلي دي. په افغانستان کې د ښځو د وژنې او جنسي تېري په څېر د ترټولو سختو تاوتریخوالو ترڅنګ د وهلو ډبولو، په بدو کې ورکولو، د نفقې نه ورکړې، د میراث له حق څخه محرومول او ورته نور ډولونه هم موجود دي. د ښځو وژنې، جنسي تېري او د ورته نورو قضیو په څېړنې خیني اندېښنې هم پیدا کړې دي. د افغانستان د بشري حقونو کمیسیون د ښځو د حقونو د ملاتړ برخې مسووله لطیفه سلطاني د اندېښنې په څرګندولو سره وایي چې په دغه کمیسیون کې د ناموسي وژنو د بردې حیلوانو له خوا د ښځو وژل، او پر ښځو د جنسي تېري ثبت شوې شمېرې په وروستیو دوو کلونو کې زیاتې شوې دي. د سلطاني په خبره، د ۱۳۹۱ کال په لومړیو ۹ میاشتو کې د ټول هیواد په کچه ۱۰۰ قتلونه، ۱۰۰ جنسي تېري پر ښځو او نجونو شوي او دغه راز په ۱۳۹۰ کال کې ۸۹ د قتل او ۹۵ د جنسي تېري پېښې د افغانستان د بشري حقونو په کمیسیون کې ثبت شوي دي. میرمن سلطاني ووېل چې د دا ډول تاوتریخوالو شمېرې د تېر کال له تېرو میاشتو راهیسې تر اوسه نه دي راټولې شوې. هغې څرګنده کړه چې له تېر ۱۳۸۱ نه تر ۱۳۸۹ پورې په ټولیز ډول پر ښځو د جنسي تېري ۲۱۱ پېښې د دغه کمیسیون له خوا ثبت شوې دي، خو ناموسي وژنې بیا یوازې له تېرو دوو کلونو راهیسې ثبت شوي، ځکه په تېرو کلونو کې له یوې خوا ورته وژنې ډېرې محدودې وې او له بلې خوا کورنۍ نه حاضرېدې، چې دا ډول پېښې ثبت کړي. خو سلطاني په خواشینۍ سره ووېل، هغه څېړنې، چې د دغه کمیسیون له خوا د هیواد په عدلي او قضایي ارګانونو کې شوې، څرګندوي چې په تېرو دوو کلونو کې د جنسي تېرېو او ناموسي وژنو یوازې ۶۰ سلنه عاملین نیول شوي او مجازات شوي دي. نوموړې د دغو پلټنو په اړه د جزیاتو له ورکړې پرته زیاته کړه چې د ورته قضیو پاتې خلوېښت سلنه عاملین یا نه دي نیول شوي او یا یې هم د پیسو په بدل کې برائت حاصل کړی دی. دا په داسې حال کې ده چې شاید په هیواد کې د ښځو د وژنې او جنسي تېرېو نورې پېښې هم موجودې وي، خو له ثبت او تعقیب څخه پاتې دي د ولسي جرګې د ښځو چارو د کمیسیون غړې نسیمه غنیمي د بشري حقونو د خپلواک کمیسیون څرګندونه معتبره ګڼي او وایي چې د دې پلټنې پایلې هم د ښځو پر وړاندې د تاوتریخوالي د زیاتېدو او هم د نه څېړلو په برخه کې د اندېښنې وړ دي. هغې هم د شمېرو له څرګندولو پرته ووېل چې د ولسي جرګې یاد کمیسیون ته د قربانیانو د کورنیو شکایت د ښځو پر وړاندې د تاوتریخوالي د دغو دوو ډولونو د زیاتوالي څرګندونه کوي. د ښځو چارو وزارت د حقوقو ریسه فوزیه امیني هم وایي چې د دغه وزارت ته ورکړل شوي راپور شمېرې د تاوتریخوالي د دغو دوو ډولونو د زیاتوالي څرګندونه کوي. د سرچینې د معلوماتو له مخې، د ۱۳۹۱ لمریز کال په لومړیو دریو ربعو کې تردې د ښځو د وژنې ۹۰ او د جنسي تېري له ۵۰ زیاتې پېښې په مرکز او ولایاتو کې په داسې حال کې ورکړل شوې چې په تېرو کلونو کې دغه شمېره ډېره ښکته وه. هغې هم د تېر کال له دریمې ربعې وروسته د ورته تاوتریخوالو شمېرې مشخصې نه کړې او ووېل چې په ټوله کې په تېرو لسو کلونو کې د ښځو د وژنې ۵۲۴ او د جنسي تېري ۱۶۶۰ پېښې د ټول هیواد په کچه د دغه وزارت له خوا ثبت شوې دي. خو امیني څرګنده کړه چې د ښځو چارو وزارت لپاره د اندېښنې وړ موضوع دا ده چې په تېرو دوو کلونو کې د ښځو پر وړاندې د تاوتریخوالي تر ټولو سخت

ډولونه: وژنې او جنسي تېري، زیات شوي دي. نوموړې وایي چې د ورته قضیو د څېړنې په برخه کې د تېر په پرتله ښه والی راغلی، خو د هغو دوسیو شمېر یې څرګند نه کړ چې تر اوسه پورې څېړل شوي دي. اداري فساد او د زورواکو لاسوهنه د ورته قضیو د نه څېړلو عمده علتونه او نه څېړنه یا د دغو جرمونو د ډېرېدو له مهمو عواملو څخه ګڼل کېږي. مېرمن سلطاني وایي: «دا چې ښځې په کورنۍ چاپېریال کې وژل کېږي او یا پرې جنسي تېری کېږي، عمده علتونه یې دا دي چې د ورته پېښو له عاملینو او مجرمینو سره پرېکنده چلند نه دی شوی.» سرچینه وایي چې د بشري حقونو کمیسیون، تېر کال د حکومتي چارواکو، د ورته تاوتریخوالي له قربانیانو او [illegible] درلودي [illegible] پر [illegible] څخه [illegible] پرېکنده [illegible] لي دي، پېسې ورکوي او خپل ځان خوشې کوي.» سلطاني وایي چې ډېر ورته تاوتریخوالي په لرې پرتو سیمو کې رامنځته کېږي، هلته چې په بشپړ ډول د قانون حاکمیت نشته.» د هغې په وینا، کېدونوالو د افغانستان د جزا په قانون کې شته ستونزې د دې ډول تاوتریخوالو د ډېرښت د عمده علت په توګه یادې کړې. نوموړې د اساسي قانون ۳۸۹مې مادې ته په اشارې سره ووېل چې دغه ماده د «ناموسي وژنو» د ډېرښت سبب شوې ده. په دې ماده کې راغلي: «هغه شخص، چې له خپل ناموس څخه د دفاع له امله خپله ښځه او یا یې هم له محارمو څخه یو څوک د زنا د تلبس په حالت او یا له یوه غیر شخص سره په یوه بستره کې ویني او سم له لاسه دواړه او یا هم یو له هغوی نه ووژني او یا یې ټپي کړي، د وهلو او ټپي کولو له جزا څخه معاف، خو تعزیرا حالت ته به پام په بند، چې له دوو کلونو څخه ډېر نه وي، محکومیږي.» سلطاني وایي «موږ وینو چې د افغانستان د جزا په قانون کې جنسي تېری مسکوت دی او هلته تري په عفت د یرغل «زور زنا» او «زور» په نامه یادونه شوې، خو لږ ورځ له بده مرغه، په محکمو کې خیني داسې قضیې لرو، چې د تېري جرمي وصف یې په زنا بدل کړی، خو مېرمن باید بندي شي.» د افغانستان د بشري حقونو په خپلواک کمیسیون کې د ښځو له حقونو څخه د ملاتړ دڅانګې مسئوله زیاتوي: «که چېرته یو کس خپله ښځه له بل چا سره په زنا ویني او هغه ووژني، نو په دوه کاله بند محکومیږي، خو که چېرته یوه ښځه خپل خاوند له بلې ښځې سره په زنا ویني او وې وژني، نو تر ټولو په سختو مجازاتو محکومیږي، دا خپله په څرګند ډول یو تبعیض او د افغانستان په قوانینو کې له شته حقوقي ستونزو څخه یوه ده.» د سلطاني په وینا، د زنا د عمل سره رسول یو جرمي عمل دی، د داسې قضیو څېړل د کورنیو د نارینه وو صلاحیت نه، بلکې د محکمې له صلاحیتونو څخه دي. نوموړې په قضیو کې د متنفذو کسانو لاسوهنه هم د ښځو د وژنې او جنسي تېرېو د زیاتېدو له عواملو څخه ګڼي، هغې زیاته کړه: «اداري فساد، له دندې ناوړه استفاده، په دې معنا چې د ښځو د وژنې او جنسي تېري مرتکب کسان په یوه ډول نه یوه ډول له یوه قوماندان سره اړیکه لري، له یوه خارنوال او قاضي سره ټولي او حتی هغه کسان، چې په ادارو کې کار کوي، په خپله د جنسي تېري مرتکبین دي، یا خپله مېرمن او یا یې هم خپله ناوې وژلې، دوی پوهېږي چې له مجازاتو معاف دي، او چېرت موقف لري او نه مجازات کېږي، نو په همدې اساس ډېر بېګناه او په جرئت سره کولای شي دغه کار تر سره کړي.» هغې د ټلویزیون اشخاصو د هویت د افشا کولو په اړه ووېل: «که چېرته د قضیې د محرمیت په اړه بیګه ورکړل شي، نو شاید د قرباني د خلکو او یا هم کورنۍ امنیت په خطر کې وشي؛ موږ په ټولو چې د هغو تېري کوونکو، وژونکو او ورسره تړلو نومونه افشا کړو.» نوموړې ووېل چې په هیواد کې پر ښځو د وژنو او جنسي تېرېو د ثبت شوو شمېرو ډېرښت، له خپلو حقونو څخه د خلکو عامه پوهاوي د کچې لوړېدل او د بشري حقونو په بنسټونو د خلکو د باور لوړېدل د دغه ډول پېښو له نه تاوتریخوالي د ډېرښت دلیلونو څخه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپین غر زون د کرېکټ لوبډله د زونونو سیالیو ته پوره چمتوالی لري

سپین غر زون کرېکټ لوبډلې لوبغاړي وايي دوی پوره چمتوالی لري چې د زونونو ترمنځ د سیالیو اتلولي ترلاسه کړي. د سپین غر زون کرېکټ لوبډله چې په ننګرهار کې په تمرینونو بوخته وه، لوبغاړو او په ځانګړي ډول د لوبډلې کپتان حمید حسن وايي لوبډله یې په لوړ مورال سره د زونونو په سیالیو کې ګډون کوي او اتلولي به هم ترلاسه کوي. حمید حسن زیاتوي د نورو زونونو لوبډلې هم پیاوړې دي خو دی په خپلې لوبډلې باوري دی او ټمه څرګندوي چې د زونونو سیالیو کې به په وخلیږي. نوموړي وویل دوی ته روزنه د باتجربه روزونکي اسد خان لخوا ورکول کېږي یادونې وړ ده په لومړیو کې د سپین غر زون لوبډلې

کریم صادق مرستیال کپتان، افتاب عالم، شفق الله شفق، شبیر نوري، شوکت زمان، نسیم سرخرودي، باطن شاه او د ختیځ زون پیاوړي ولایتي لوبغاړي شامل دي

په لومړیو کې سپین غر زون د لوبډلې د جوړېدو په موخه خلوردېرش کسیزه لوبډله اعلان کړه چې په تمرینونو بوخته وه چې له تمرینونو وروسته یې اتلس غوره لوبغاړي غوره او اوس سیالیو لپاره پنځلس کسیزه لوبډله اعلان کړه د سپین غر زون لوبډلې کپتان د ملي لوبډلې تېز بالر حمید حسن وايي دا لوبډله پوره چمتو ده چې په یادو سیالیو کې به خپلو سیالو لوبډلو سره سخته سیالي وکړي او لوبډلې لوبغاړي ټمه څرګندوي چې یادو سیالیو اتلولي

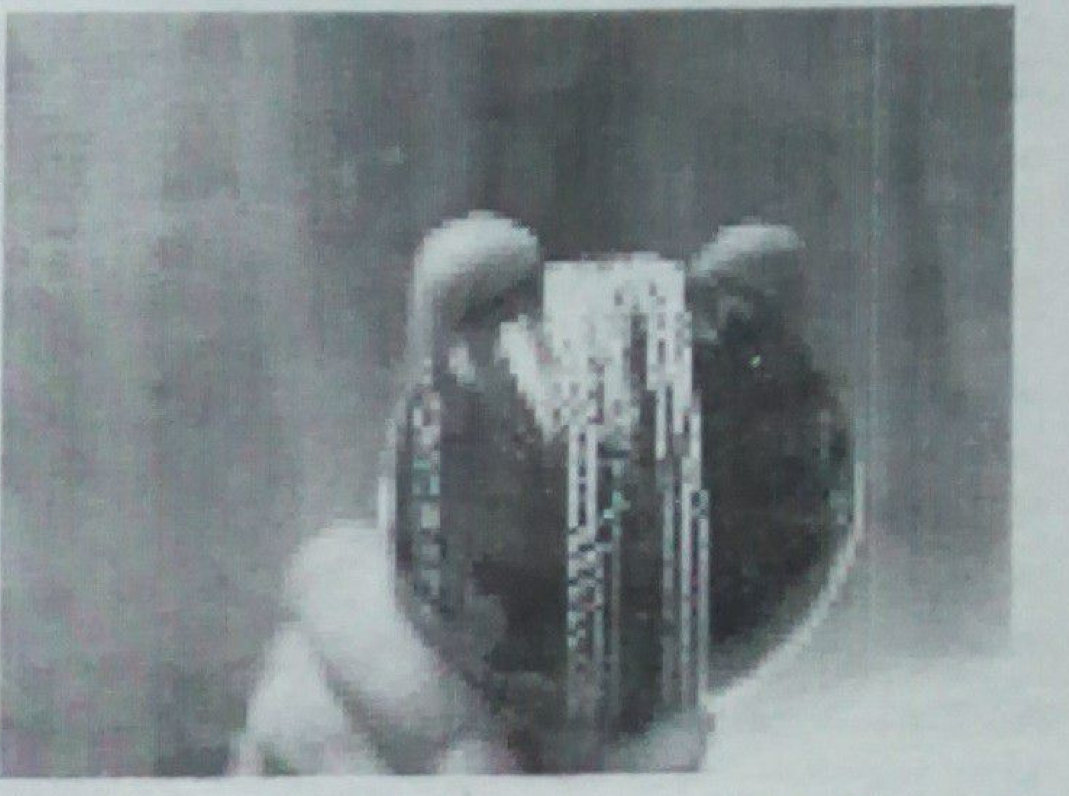

جوړولو ته خلوردېرش کسیزه لوبډله اعلان شوې وه خو اوس تر اتلس غوره لوبغاړي غوره شوي او د سیالیو لپاره یې خوارلس کسیزه لوبډله اعلان کړې. سپین غر زون لوبډله کې د ملي لوبډلې لوبغاړي، حمید حسن کپتان،

به هم ترلاسه کوي. یادونې وړ ده سپین غر زون لوبډلې ته پخواني لوبغاړي اسدالله لخوا روزنه ورکول کېږي. دوی پوره لس ورځې تمرینات وکړل او خپل مخکې شل اوریزي تمریني سیالي هم ترسره کړې دي.

د سپورت نړۍ

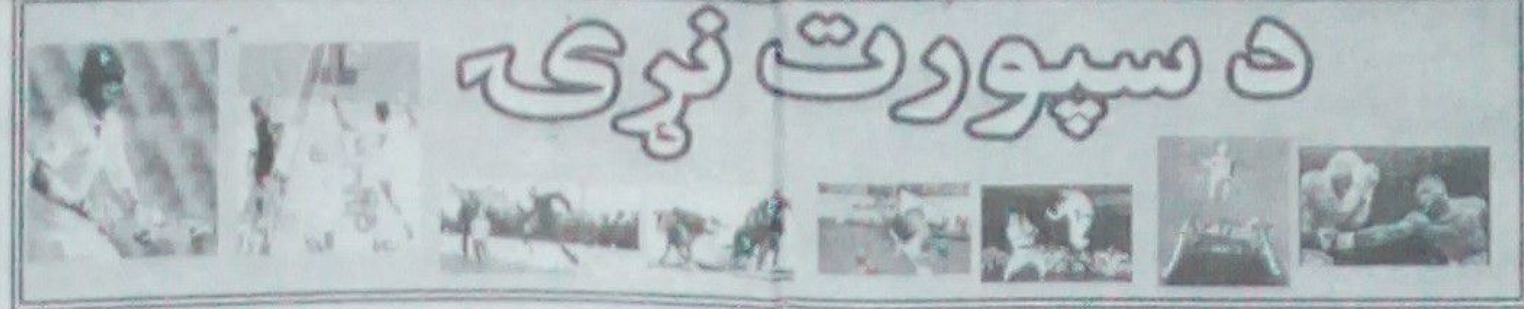

د اې سي سي د اتلانو د جام سیالیو پایلوبې ته هندوستان او انګلنډ ووتل

د کرېکټ د اتلانو جام سیالۍ، چیمپینز ټرافي، د کرېکټ د نړیوالې شورا، ای سي سي لخوا په لاره اچول شوې چې له نړیوالو لوبو ورلډ کپ، څخه وروسته تر ټولو مشهورې او مهمې سیالۍ بلل کېږي له خلور کلن ځنډ وروسته کرېکټ کې د اتلانو جام سیالۍ چیمپینز ټرافي په انګلستان او ویلز کې روانې دي. د دغو سیالیو پایلوبې ته هندوستان او انګلستان ووتل دواړو لوبډلو د ګروپونو لوبې ګټلې او په پایلوبه کې سره مخامخ دي انګلنډ نیمه پایلوبې ته ووت په انګلنډ، انګلستان، او ویلز کې د کرېکټ د اتلانو په سیالیو چیمپینز ټرافي، کې انګلنډ او نیوزیلنډ په اې ګروپ کې سره مخامخ شول چې په نتیجه کې یې انګلنډ مقابل لوبډلې ته په لسو منډو ماتې ورکړه له نیوزیلنډ څخه د مسابقې ګټلو انګلنډ د دې سیالیو نیمه پایلوبې ته ورساوه. دا مسابقه، چې په کارډیف ښار کې وشوه، د باران د اورېدو له کبله ناوخته پیل شوه او د پنځوسو اوورونو په ځای هر ټیم ته ۲۴ اوورونه ورکړای شول. پخه نیوزیلنډ وګټله خو انګلنډ ته یې د لوبې بیټنګ کولو بلنه ورکړه انګلنډ په ۲۳ اوور او ۳ توپونو ۱۶۹ منډې جوړې کړې. نیوزیلنډ په ۲۴ اوورونو کې د اتو لوبغاړو د سوځېدو په بدل کې ۱۵۹ منډې جوړې کړای شوې له دې سره انګلنډ نیمه پایلوبې ته ووت او له هندوستان سره به، چې ټولې لوبې یې ګټلې پایلوبه کوي د کرېکټ دغه خورا مشهور جام به سږ کال د وروستي ځل لپاره ترسره شي. د دغو سیالیو لومړۍ لوبه تېره ورځ د هندوستان او سویلي افریقا د لوبډلو ترمنځ د ویلز په مرکز کارډیف

کې ترسره شوه، چې هند سویلي افریقا ته ماتې ورکړه او دوه پوائنټونه یې وګټل. دغه سیالۍ په لومړي ځل په ۱۹۹۸ کال کې پیل

شوې. د دغو لوبو د فارمټ له مخې نه د اتلانو جام سیالۍ په دوو کلونو کې یو ځل تر سره کېدې. خو سږ کال دغه لوبې څلور کاله وروسته د وروستي ځل لپاره ترسره کېږي. د کرېکټ مینه وال ښایي د چیمپینز ټرافي لوبو په ختمېدو ډېر خوښ نه وي. خو د کرېکټ د نړیوالې شورا په وینا چې د دغو سیالیو لپاره د بدیل په لټه کې دي

د اتلانو سږني جام

د سږني جام لپاره د کوربه توب امتیاز د انګلستان او ویلز په برخه دی. چې د نړیوال کرېکټ د لومړي کتار ۸ لوبډلې په کې د جام د ګټلو لپاره سره مخامخ دي دغه لوبډلې په الف او ب ګروپونو کې سره وېشل شوې وې، چې په هر یوه ګروپ کې به خلور لوبډلې وي.

د اتلانو جام د نړۍ سیالو ګوټنکي او کوربه هیوادونه

۱۹۹۸ : د دغو لوبو کوربه د بنګله دیش

هیوادو او اتلولي سویلي افریقا وګټله ۲۰۰۰ کوربه توب د کینیا پر غاړه او اتلولي د نیوزیلنډ په برخه شوه ۲۰۰۲ دغه لوبې په سریلانکا کې ترسره شوې، او په پای کې هند او سریلانکا ګډ اتلان وټاکل شول ۲۰۰۴ کوربه انګلستان و خو د اتلولي جام د وېسټ انډیز لوبډلې یوړنه کړ ۲۰۰۶ هندوستان د دغو لوبو کوربه و او اتلولي د استرالیا لوبډلې وګټله ۲۰۰۹ دغه لوبې په سویلي افریقا کې تر سره شوې او اتلولي یې د دویم ځل لپاره د استرالیا په برخه شوه. په الف ګروپ کې د استرالیا، انګلستان، سریلانکا او نیوزیلانډ لوبډلې سره مخامخ وې، چې انګلنډ ټولې لوبډلې ماتې کړې او پایلوبې ته یې ځان ورساوه او په ب ګروپ کې بیا د هندوستان، سویلي افریقا، پاکستان او وېسټ انډیز لوبډلې سره مخامخ وې. چې دا بیا هندوستان ماتې کړې او پایلوبې ته یې مخه وکړه

د اتلانو جام سیالۍ په دوو پړاوونو کې ترسره شوې

په لومړي پړاو کې چې د ګروپ لوبو پړاو بلل کېږي هره لوبډله په خپل ګروپ کې له سیالې لوبډلې سره لوبه ترسره کړه.

ټولو لوبډلو ته په دغه پړاو کې درې لوبې تر سره کړې او د هرې لوبې د ګټلو لپاره دوې نمرې پوائنټونه ټاکل شوي وو

د لومړي پړاو په پای کې له هر ګروپ څخه د سر دوې لوبډلې نیمه پایلوبې ته لاره ومومي.

په نیمه پایلوبو کې دالف ګروپ د سر لوبډله د ب ګروپ له دوهمې لوبډلې، او د ب ګروپ د سر لوبډله د الف ګروپ له دوهمې لوبډلې سره مخامخ وي

له نیمه پایلوبو څخه دوې غوره لوبډلې هندوستان او انګلنډ پایلوبې ته ووتې او هلته به سره د اتلولي د ګټلو لپاره سیالي وکړي

د اتلانو جام د سږنیو لوبو مهال وېش:

لومړۍ لوبه (الف ګروپ) جون ۶ د پنځشنبې ورځ هندوستان او سویلي افریقا (هندوستان وګټله

شوای ګټلی او له لوبو ایستل شو یوولسمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۶، یکشنبې ورځ انګلستان او نیوزیلانډ ترمنځ وه، چې دا هم انګلستان وګټله او نوی زیلنډ له لوبو ووت دولسمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۷، دوشنبې ورځ استرالیا او سریلانکا ترمنځ وه، چې سریلانکا وګټله او استرالیا ته یې سخته ماتې ورکړه، که دا لوبه استرالیا ګټلې وای، نو نوي زیلنډ ته به یا هم د بلې لوبې چانس و، خو استرالیا په کې سخته ماتې وخوړه، په دې لوبه کې لومړی سریلانکا منډو جوړولو ته ملا وتړله

دوهمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۷، د جمعې په ورځ پاکستان او وېسټ انډیز ترمنځ وه، چې وېسټ انډیز وګټله درېیمه لوبه (ب ګروپ) جون ۸، د شنبې ورځ انګلستان او استرالیا ترمنځ وه، چې انګلستان وګټله څلورمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۹، د یکشنبې ورځ نیوزیلانډ او سریلانکا ترمنځ وه، چې نوي زیلنډ وګټله. پنځمه لوبه (الف ګروپ) جون ۱۰، دوشنبې ورځ پاکستان او سویلي افریقا ترمنځ وه، چې پاکستان په کې سخته ماتې وخوړه. شپږمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۱۱، سې شنبې ورځ هندوستان او وېسټ انډیز ترمنځ وه، چې هندوستان وګټله

اوومه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۲، چهارشنبې ورځ استرالیا او نیوزیلانډ ترمنځ وه، چې استرالیا وګټله. اتمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۳، پنځشنبې ورځ انګلستان او سریلانکا ترمنځ وه، چې انګلستان وګټله. نهمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۱۴، جمعې ورځ سویلي افریقا او وېسټ انډیز ترمنځ وه، چې سویلي افریقا وګټله. لسمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۱۵، شنبې ورځ هندوستان او پاکستان ترمنځ وه، چې هندوستان په اتو وکټو وګټله او پاکستان په دې لوبو کې یوه هم ونه

او استرالیا ته یې د ۲۵۴ منډو هدف وټاکه، خو استرالیا که څه هم ډېر مقاومت وکړ، خو لوبه یې سریلانکا ته د ۲۲ منډو په توپیر وبایلله اوس به د نړۍ د کرېکټ دوې پیاوړې لوبډلې د جام د پورته کولو لپاره سره سیالي کوي. دا لوبه به څوک وګټي؟ انګلستان که هندوستان؟ د دغو اتلانو جام په کومه وچه پوسې؟ اسیا که اروپا؟ په ۲۰۰۲ کال کې دغه لوبې په سریلانکا کې ترسره شوې، او په پای کې هندوستان او سریلانکا ګډ اتلان وټاکل شول که څه هم په ۲۰۰۴ کال کې هم کوربه انګلستان و خو د اتلولي جام د وېسټ انډیز لوبډلې یوړنه کړ په دې توګه تر اوسه د دغو لوبو جام انګلستان نه دی پورته کړی، که څه هم دا دوهم ځل دی، چې د دغو لوبو کوربه توب کوي. په مقابل کې هندوستان هم په ۲۰۰۶ هندوستان د دغو لوبو کوربه و او اتلولي د استرالیا لوبډلې وګټله، خو داسې اټکل کېږي، چې هندوستان د نړۍ په کچه د کرېکټ پیاوړي لوبغاړي لري او شاید د اتلانو د کرېکټ دا جام هندوستان راوړي، خو د کرېکټ پر لوبو اعتبار څکه نه شي کېدای، چې تر پایه پورې یې د ګټلو یا بایللو شک او اندېښې وي

د کرېکټ د اتلانو د کپ له لوبو د پاکستان ملي لوبډله اوټ شوه

پاکستان د شنبې په ورځ د هند له ملي لوبډلې په اتو ویکټو لوبه بایللې وه پاکستاني لوبډله په ۱۶۵ منډو اوټ شوه په ځواب کې یې د باران له کبله اوورونه راالنډ شول او هند د دوو لوبغاړو له سوځېدو سره یې ټاکلي هدف ته ځان ورساوه تر مخکې پاکستان په خپل ګروپ کې له وېسټ انډیز او جنوبي افریقا لوبې بایللې وې د هندوستان او پاکستان تر منځ دا لوبې په ملیونونو کسانو د تلویزیونو پر مخ وکتلې او لوبغالي ته هم ډېر کسان ورغلي وو. د هندوستان او پاکستان تر منځ لوبې په تېره بیا په هندستان او پاکستان کې هر څوک، چې تلویزیون لري او یا ورته لاسرسی ولري، نو ګوري یې. په تېره بیا د اتلانو د سیالیو لوبې، خو هر څوک باید ووایي، که څه هم د دغو دوارو هېوادونو تر منځ سیاسي او پوځي اړیکې ښې نه دي او لکه د افغانستان په څېر پر بولو سره شخړې لري، خو تر منځ یې د کرېکټ لوبې ډېرې کېږي، خو کله، چې په پاکستان کې د سریلانکا پر لوبډلې څو کاله وړاندې برید وشوي، نو د هندوستان او نړۍ لوبغاړي پاکستان ته نه ځي او اولمپیک او د کرېکټ د نړیوالې شورا له خوا پر لوبغاړو بندیز لګول شوی، چې پاکستان ته لاړ نه شي، په هر حال د هندوستان او پاکستان

تر منځ لوبې ډېرې مینه وال لري. په تېره بیا هندوان او پاکستانیان خو یې هره رسمي یا نارسمي لوبې ویني او هر لوري د خپلې لوبډلې د بریا لپاره په تمه وي. خو دا ځل پاکستان څکه په بولو لوبو کې ماتې وخوړه، چې د توپ وهنې یا بیټنګ لپاره یې څوک نه تر سترګو کېدل. داسې تبصرې پرې روانې وې، چې د پاکستان هیڅ داسې لوبغاړی نشته، چې پر مېچ وردېرې او منډې جوړې کړي. دغه راز د توپونو په نیولو یا کیچ کولو کې هم پاکستان د نورو لوبډلو پر پرتله کمزوری و، یا په بل ویینا د پاکستان د لوبډلې د کمزورۍ جوت اړخ د دغه ټیم بېټینګ دی، چې د اتلانو د جام لوبو په لړ کې یې یو ځل ۱۷۰، بل ځل ۱۶۷ او دریم ځل ۱۶۵ منډې وکړې د کرېکټ په لوبو کې چې ۲۵۰ منډې هم د ډاډ وړ نه بسکارې تر ۲۰۰ لږ منډې د ډېرې کمزورۍ نښه ده. د کرېکټ د اتلانو په جام لوبو کې له بي ګروپه بیا هندوستان د درېیو لوبو له ګټلو سره د خپل ګروپ په سر کې راغی او نیمه پای لوبې ته هم ووت، په هند پسې جنوبي افریقا او وېسټ انډیز دوارو یوه یوه لوبه ګټلې، یوه یوه یې بایللې او یوه یوه یې مساوي کړې، خو د پاینټونو له مخې جنوبي افریقا تر وېسټ انډیز مخکې شوي.

د عینو مېنې لوبډلې د کندهار د فوټبال اتلولي ترلاسه کړه

په کندهار کې د عینو مېنې فوټبال لوبډلې په پایلوبه کې د لوی احمدشاه بابا عالي لیسې فوټبال لوبډلې ته په ماتې ورکولو سره د کندهار د فوټبال د اتلولۍ جام یوړ کړ. د کندهار په

کې د فوټبال لوبې مینه غښتلي کول او د کندهار لپاره د نوي قوي فوټبال لوبډلې ټاکنه وه. د یادو لوبو لیدلو ته په روانه د کندهار په احمدشاهي لوبغالي کې زرګونه د فوټبال ننداریان راټول او دواړي

احمدشاهي لوبغالي کې د فوټبال دغه ټورنامنټ یو نیم میاشت مخکې د ۱۴ الف لوبډلو ترمنځ پیل شوی و چې پایلوبه یې د احمدشاه بابا لیسې او عینو مېنې لوبډلو ترمنځ ترسره شوه. احمدشاه بابا لیسې فوټبال لوبډله ونه توانېده چې په لوبه کې له خپلې اتلولۍ دفاع وکړي او پایلوبه یې دوه د یوه ګول په مقابل کې د عینو مېنې خوا ته لوبډلې ته وبایلله. د دغه ټورنامنټ له جوړېدو څخه هدف د ځوانانو په منځ

حواوي به یې په خپلو چکچکو او ولولو سره بدرګه کوله. د ځوانانو د تشویق او غوره فوټبال لوبډلې د ټاکنې په موخه دغه ټورنامنټ د کندهار اولمپیک آمریت په نوښت او د کندهار ولایت مقام او ښاروالۍ ریاست په تخنیکي او مالي کومک سره جوړ شوی و. تر پایلوبې وروسته د ټورنامنټ پر غوره ټیم، لوبغاړو او منجرانو تحایف او جوایز هم وویشل شول او په دې توګه یې ته بنو کارکردګیو څخه ستاینه وشوه

د فوټبال د نړۍ غوره ستوري میسي د مالیې په نه ورکولو تورن شو

د نړۍ د فوټبال بو له خورا تکړه لوبغاړیو څخه لیونل میسي په اسپانیا کې په دې تورن شوی چې نږدې پنځه میلیونه ډالر یې د مالیې په توګه نه دي ورکړي. د ارجنټاین د ملي لوبډلې او د اسپانیا د بارسلونا کلب لوبغاړی لیونل میسي له مالیې وروسته د کال ۱۶ میلیونه یورو تنخوا اخلي خو اوس پر ده او د ده پر پلار تور پورې شوی چې د اسپانیا حکومت ته یې تر خلورو میلیونو یورو ډېرې د مالیې په توګه نه دي ورکړي پر ۲۵ کلن میسي او د ده پر پلار دا تور دی چې د ۲۰۰۷ کال څخه تر ۲۰۰۹ کال پورې یې د مالیې په اسنادو کې جعل کاري کړې ده. میسي دا څلورم کال دی چې د نړۍ د کال غوره فوټبال لوبغاړی نومول کېږي. ده تر اوسه پر دغو تورونو څه نه دي ویلي خو د میسي په فیسبوک پاڼه کې وروسته دا ولیکل شول چې ده تل د مالیې اسناد او فورمې ډکې کړې او سپارلې دي. د

ده کالنی معاش دومره دی چې د نړۍ له خورا شتمنو لوبغاړو یې بولي خو ورځې وړاندې بارسلونا ته نږدې یوه څارنوال په محکمه کې د میسي پر ضد شکایت ثبت کړ. رپوټونه وايي چې که چېرې قاضیانو دا شکایت ومانه نو له هغه وروسته به پر میسي رسمي تور پورې کېږي پر میسي او پلار یې دا شک شوی چې د

خپل عکس د خپراوي د حقونو لګښتونه یې له اسپانیا د باندې په یوراګوای او بېلز هېوادونو کې له شرکتونو سره ثبت کړي چې په دې توګه مالیه پرې ورنه کړي. د اسپانیا د یوه خبري اژانس له رپوټ سره سم که پر میسي دا تورونه ثابت شول نو له خورا لوبې جریمې او ان شپږ کاله قید سره مخامخېدای شي

که پر میسي دا تورونه ثابت شول نو له خورا لوبې جریمې او ان شپږ کاله قید سره مخامخېدای شي

برازیل د کنفدریشن کپ لومړۍ مسابقه وګټله

په برازیل کې د کنفدریشن کپ په نوم د فوټبال د سیالیو په لومړۍ مسابقه کې کوربه هېواد برازیل جاپان ته درې پر صفر ماتې ورکړه. د جاپاني لوبغاړو روحیه هغه وخت مړاوې شوه چې برازیلي لوبغاړي (نیمار) د لوبې په دریمه دقیقه ګول ووهه. دوهم ګول هم په لومړۍ نیمایي کې ووهل شو خو له لومړۍ نیمایي وروسته جاپاني لوبغاړو په دوهمه نیمایي کې ښه لوبه وکړه، د ګول وهلو ډېرې هڅې یې وکړې. جاپانیان په

خپلو هڅو کې نه بریالي نه شول بلکې د لوبې په وروستیو شیبو کې یې دریم ګول وخوړ په دې لوبو کې د لومړي ځل لپاره له ټکنالوژۍ (لاین ټکنالوژۍ) څخه کار اخیستل کېږي. دا مسابقې په داسې حال کې کېږي چې برازیل راتلونکي کال د فوټبال د نړیوالو اتلولیو کوربه توب ته تیاری نیسي. د دغو سیالیو لپاره برازیل پر لوبغالو او د لګښتونو زره بیلیونو میلیونو د پانګې لپاره د سیاسي ناسینالو پر جوړونو ډېرې پیسې

لګولې او لا یې هم لګوي. خو یو شمېر برازیلیان د حکومت پر مصرفونو انتقاد کوي،

وايي چې د لوبغالو په ځای دې روغتونونه جوړ کړي. د جاپان او برازیل د مسابقې په وخت هم له لوبغالي د باندې زرګونه په مظاهره کې راټول شول چې خپل اعتراض څرګند کړي. د راتلونکي ۲۰۱۴ کال د جون له ۱۲ د جولای تر ۱۳ به د فوټبال نړیوال کپ سیالۍ په برازیل کې وشي. دا به دوهم ځل وي چې د فوټبال د نړیوال کپ سیالۍ به برازیل کې ترسره کېږي. لومړی وار په ۱۹۵۰ کال برازیل د فوټبال د نړیوال کپ کوربه و. همدارنګه په پام کې ده چې په ۲۰۱۶ میلادي کال د برازیل ریو دیو جنیرو ښار د المپیک کوربه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Genycomastia

تعریف عبارت از نشونمای سلیم انساج ثدیه درنزد طبقه ذکور میباشد این مرض بصورت نادردر نزد اطفال نیز رخ میدهدوهمچنان میتواند بصورت یکطرفه ویادوطرفه واقع شود Genycomastiaمیتواند از سبب عوامل مختلف از قبیل امراض میتابولیکی عوارض جانبی بعضی دواها کمبود طبیعی بعضی هورمون ها از قبیل تستسترون ودراثر مصرف بیش از حد مواد پروتینی بوجود میآید این حادثه در75٪واقعات بصورت خود به خودبدون تداوی بالخاصه از بین میرود

اعراض وعلایم اعراض این مرض عبارت ازموجودیت یک تورمTendernessاحساس سنگینی یک کتله درد ناک ویایک کتله بدون دردمیباشد این حادثه بعضی وقت ها الی چندین سال بدون اعراض بوده وهم چنان این حادثه به مرور زمان درصورتیکه بدون تداوی بماند به کانسر تحول می نماید

تشخیص مرض بخاطرتشخیص این مرض باید تمام امراض ثدیه بشمول ابسی ثدیه کانسرثدیه - Mastitia Chest wall lipomaسیست درموتیدی سیستcebacealهماتوم ثدیهchest wall fat necrosضروری میباشد معایناتی که بخاطر تشخیص این حادثه توصیه میگرددعبارتند ازالتراسوند Mamography-Needle aspiration biopsyکلیشه صدری واجرای معاینات کبدی وکلیوی بخاطرردمیتاستاز

جسامت کتله این حادثه ازنقطه نظر جسامت به چهار Gradeتقسیم میگردد

1 Gradeدرین کتگوری جسامت کتله(3-0)سانتی متربوده و skin Elevationموجود نمی باشد

2 Gradeدرین کتگوری جسامت کتله(6-3)سانتی متربوده و Skin Elevationموجود نمیباشد

3 Gradeدرین کتگوری جسامت کتله زیادتر از6سانتی متر بوده Skin Elevationموجود میباشد

4 Gradeدرین کتگوری جسامت کتله بسیار بزرگ بوده که به اساس معاینات فزیکی به اسانی تشخیص میگرددویکنوع تناظر صدری موجود میباشد

تداوی این حادثه سه نوع تداوی دارد تداوی طبی-تداوی جراحی ورادیولوترایپی

1- تداوی طبی برای این مرض معمولاً برای یک سال توصیه میگردد که در ینصورت از دوا های ضد التهاب ماژساحه وعدم استفاده از مواد پروتینی میباشد

2- برای تداوی جراحی مرض معمولاً ازدو پروسیجر ذیل استفاده میگردد

a-Sub cotaneus Mastectomy
b-Liposuction Assissted Mastectomy

3-درتداوی نوع رادیوترایی معمولاً از دوا بنامTamoxifenاستفاده میگردد

اختلاطات تداوی مرض تشکل هماتوم انتان زخم-تشوش حسیت طرف-غیر متناظربودن یک طرف صدر-نکروزقسمت Areolaثدیه وتشکل یکنوع Pain ful scarمیباشد

ترینر متخصص جراحي رنځورمل
نسیمه اعظمي

نقش کاندم در وقایه از امراض زهروی جنسی وحمل

با انکه طفل یک تحفه خداوندی ونعمت بزرگ است اما تربیت وپرورش آن ،فراهم نمودن شرایط بهتر صحت،تعلیم وتربیه،رشدونموونقدی از مسئولیت های والدین می باشد در شرایط کنونی بر آمدن از عهده این مسئولیت ها به اقتصاد و حوصله مندی زیاد ضرورت دارد از طرف دیگر تولدات زیاد و پیهم باعث متضرر شدن صحت طفل ومادر نیز می گردد ازین لحاظ تطبیق پروگرام های حمایه طفل و مادر وپلان گذاری خانواده (فاصله دادن بین ولادت ها)برای یک فامیل که به صحت ، اقتصاد و آینده درخشان خود و کشور خود می اندیشد ، ضروری می باشد جهت بدست اوردن این مامول ذرایع و طریقه های متعدد موجود است که در اینجا تنها در مورد نقش کاندم در وقایه امراض جنسی و حمل ذکر می نمایم طریقه های مختلف جهت جلوگیری ازحمل وجود دارد وتنهااستفاده ازکاندم (به اصطلاح عامه پوش پایوقانه) برعلاوه جلوگیری ازحمل ازانتقال امراض جنسی نیزجلوگیری مینماید. درابتداء قرن هژدهم ازکاندم های استفاده میگردید که ازروده های حیوانات ساخته میشدند . کاندم های مدرن اکثراً ازجنس لاتکس (latex) یارابراندواشخاصی که بارابرحساسیت دارندمیتوانندازپوش های پلاستیکی که از Polyurethaneساخته شده است استفاده نمایند،که رول آن دروقایه حمل وامراض جنسی باپوش های رابری یکسان میباشد. کاندم لاتکس برای جلوگیری از حمل ووقایه مرض AIDS ودیگرامراض جنسی بسیارموثربوده،به شرط آن که ازآن بصورت درست ودوامدار استفاده گردد اکثراً امراض جنسی،امراضیکه ازطریق مقاربت جنسی انتقال مینمایند،شامل مرض HIV\AIDS ،گولوریا،سوزاک، کلامیدیا،تریکوموناز، IPVامرض ویروسی Papilloma انسان،که منجربه سرطان عنق رحم نیزمیگردد، سفلیس وهیپاتیت میباشند نزدیک به یک میلیون امریکایی به HIV مبتلاگردیده اند.وقایه AIDS حالانظربه هروقت بسیارمهم میباشد.اکثراً انتقال HIV ازطریق مقاربت جنسی صورت گرفته وتخمیناً سالانه با 15 میلیون واقعات دیگرامراض جنسی همراه بوده وداشتن ستراتیژی جهت وقایه این امراض بسیارمهم است. استفاده از کاندم یگانه دلیل برای جلوگیری از AIDS نبوده بلکه جلوگیری از امراض دیگر جنسی یک دلیل مهم برای استفاده از کاندم می باشد. کاندم ازبسیاری امراض شما را محافظه نموده و در مقابل امراضی که توسط مقاربت جنسی انتقال می یابد بسیار مهم بوده به خاطری که اکثر این امراض باعث اختلاطات جدی می گردند ، ازعقامت تاسرگ ومیر ، وقایه AIDS بسیار مهم بوده به خاطریکه HIV/AIDS یک مرض تهدید کننده حیات بوده ومقاومت بدن شخص مریض را در مقابل امراض ساری پایین می آورد مطالعات لابراتواری نشان داده که کاندم لاتکس یک مانع موثر درمقابل HIV ودیگر امراض جنسی می باشد وقتیکه درهرمقاربت جنسی ازآن استفاده گردد، مخصوصاً نزدکسانیکه یک همبستر سالم ودیگری مصاب مرض باشد مطالعات نشان داده که میزان پاره شدن کاندم درامریکا2٪ بوده وعلت آن استفاده نادرست بوده نه کیفیت خراب کاندم استفاده از موادلشم کننده چرب، حرارت وروشنایی آفتاب باعث تضعیف وپاره شدن کاندم می گردد. کاندم تاریخ تیر شده زودپاره میگردد وهمچنان کاندم توسط دندان ها وناخن ها نیز پاره شده می تواند. کاندم را میتوان بصورت رایگان ازکلینیک های انجمن رهنمای خانواده بدست آورده ودردواخانه ها نیز به قیمت نازل قابل دریافت است

رنځوریار دوکتور روزا تقدیر ترینر
متخصص نسایی ولادی

د افغانستان وسله وال ځواکونه د ولس...

کاربوهان دا اندېښنه څرگندوي چې لا اوس هم زموږ وسله وال پوځ د مجهزو او مدرنو وسلو له کمښت سره مخامخ دی او دغه راز د افغانستان هوائي ځواکونه، جنگي مجهزې چورلکې جټ او ځارگرې الوتکې په خپل واک کې نه لري چې په هوائي برېدونو کې له ځنگه چې شايي همامغه شان کار ترې واخلي چې دغه کار يوه تشه گڼل کېږي که چېرته د افغانستان د وسله والو ځواکونو دغه تخنيکي تشه ډکه شي او زموږ وسله وال ځواکونه پرمختللې او مدرنې وسلې ترلاسه کړي، نو بشپړ باور لرو چې د افغانستان وسله وال ځواکونه به په سيمه کې يو ډېر غښتلي او پياوړي ځواکوي تکرار بايد وويل شي چې افغانان پر خپلو دغو شنو وسلوالو ځواکونو باندې وياړي او د افغانستان د خاورې د بشپړتيا په دفاع او د سولې په ساتنه کې يې کټور بولي، ځکه د خپل پوځ ملاتړ کوي او هېڅکله يې يواځې نه پرېږدي

باز هم آتش سوزی ده ها دکان را به کام خود برد

عوامل دقیق این نوع آتش سوزی ها باید روشن گردد وبرای جلوگیری آن تدابیر لازم گرفته شود فقط چند روز پیش خبری را مبتنی برآتش سوزی از یکی از تلویزیون های خصوصی شنیدم یک مارکیت تجارتی که اکثریت دوکان های آن لباس فروشی و سایر اموال تجارتی بود در لبه مریم واقع خیرخانه مینه شهر کابل طعمه حریق گردید بقول شاهدان عینی هیچ دوکان این مارکیت سه منزله بدون خساره نمانده وده ها ملیون دالر به این دکانداران خساره رسیده است اگر به سال های گذشته نگاه کنیم حریق دکاکین یک ما باید وقوع چنین حوادث ناگوار را جدی بگیرند و درزمینه تحقیقات وسیع وگسترده را انجام دهند ونتایج آن را با مردم شریک سازند تا مردم بدانند که علت این آتش سوزی ها که درحقیقت زمینه کشته شدن وزخمی شدن صد ها تن را مساعد ساخته وملیون ها دالرخساره را نیز به میان آورده است مردم در زمینه حق دسترسی به معلومات را دارند گرچه علت ودلیل پخته این نوع حادثات هنوز در پرده ابهام است ویا اینکه به یاد فراموشی سپرده شده است ولی میتوان از طریق تحقیقات دقیق سرنخ

مارکیت تجارتی در هرات ، حریق دکاکین یا مارکیت تجارتی قالین مزار شریف وبه همین ترتیب دکاکین مندوی کابل و حریق تعداد از شرکت های گاز در شرق شهرکابل و دکاکین شهرجلال آباد یکی پی دیگر باعث صدها ملیون دالر خسارات مالی گردیده وهمچنان تلفات جانی رانیز به جاگذاشته است وعلت آتش سوزی آن درهمان آغاز شارتی برق ، انفجار بالون گاز وغیره عنوان شده است ما نمی گوییم که این عوامل نمی تواند باعث آتش سوزی یا حریق گردد ولی این آتش سوزی ها میتواند عوامل دیگر نیز داشته باشد که به تحقیق بیشتر نیاز دارد. مسوولین امنیتی این نوع حوادث را دریافت کرد ما از مردم میخواهیم تا درزمینه با مسئولین پولیس ویا دیگر نهادهای مسئول معلومات شانرا شریک سازند درپهلوی آن تعداد از همشهریان ما از دیر رسیدن اطفائیه نیز شکایت دارند وآنرا یک اداره کاملاً ملکی نمی دانند به باور ما اگر علت وعوامل این نوع آتش سوزی های بزرگ ریشه یابی گردد تا حد ممکن میتواند در قسمت مصئون ساختن ساحات تجارتی کمک کند و خطرات را کم سازد و هم اتخاذ تدابیر لازم میتواند خطرات اینگونه آتش سوزیها را کاهش دهد

نیک محمد آزاد

افغان اعلانات

اداره ملی حفاظت محیط زیست چهار عراده وسایط که دو عراده صرف مودل 1994/1993 جاپانی ودوعراده والگاه روسی مودل 2003 میباشد لیلام می نماید. اشخاص ادارات وشرکت هایی که خواهش اشتراک را درجلسه داوطلبی داشته باشند درخواست های خویش را به ریاست تهیه تدارکات وخدمات اداره ملی حفاظت محیط زیست واقع پروان دوم عقب پوهنتون کاردان بسپارند وخود شان به تاریخ 1392/4/4 ساعت 9 بجه قبل ازظهر به اداره ملی حفاظت محیط زیست حضور یابند وسایط متذکره را می توانند ملاحظه نمایند

◈◈◈◈

وزارت انرژی واب ازداخل بودجه خویش میخواهد کار پروژه
Chamkani Small Hydro Power project IFB No-MEW/009-92/ICB
را به داوطلبی میگذارد

شرکت های واجد شرایط موسسات دولتی وغیردولتی که خواهش قرارداد انرا داشته باشند به ریاست تهیه وتدارکات وزارت انرژی و اب واقع ساتوریم سرک دارالامان مراجعه شرطنامه را از مدیریت قراردادهای بین المللی اخذ نموده خود ویا نماینده با صلاحیت شان درساعت 10 قبل ازظهر ومورخ 20 جولای 2013 که مطابق 1392/4/29 میشود درمحلس افرگشائی طبق رهنمود شرطنامه شرکت نمایند تضمین طبق مقررات اخذ میگردد

◈◈◈◈

قوماندانی امنیه ولایت پروان نظر به هدایت مرکز ترمیم وکانکریت ریزی صحن مدیریت اطفائیه مربوطه وسایر ضرورت ان را عقد قرارداد مینماید شرکت های ساختمانی راجستر شده وموسسات که حداقل سه سال تجربه کاری داشته باشند وخواهش عقد قرارداد انرا داشته باشند درخواست های خویش را به مدیریت تهیه وتدارکات داخل قرارگاه قوماندانی امنیه ولایت پروان عقب بلاک مدیریت لوژستیک جوار طعامخانه جدید بسپارند وخود شان ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری که اخرین روز داوطلبی میباشد حاضر شوند شرطنامه ومشخصات را میتوانند ملاحظه نمایند تضمین اخذ میگردد

◈◈◈◈

ریاست دیوان مدنی محکمه حوزه سوم شهرکابل به اطلاع عوض علی ولد میرزا علی ساکن قسمت الف خوشحال مینه مربوط حوزه پنجم شهرکابل میرساند تاجهت دعوی حقوقی عبدالهاشم ولد عبدالنبی وکیل شرعی ورثه علم جان ازنشراعلان الی پانزده روز به ریاست دیوان مدنی محکمه حوزه سوم شهرکابل حاضر شود درغیران درغیاب وی فیصله صادر وانگاه حق شکایت را نخواهد داشت

◈◈◈◈

مدیریت اراضی ولسوالی سروبی موازی 520 مترمربع املاک دولت واقع شیرخان گج را ماهانه مبلغ 2000 افغانی سالانه مبلغ 24000- افغانی برای مدت پنج سال با عصمت الله ولد نعمت الله به اجاره می دهد اشخاص وافرادی که خواهش مزایده انرا داشته باشند ازنشراعلان الی ده روز به مدیریت اراضی ولسوالی سروبی مراجعه نمایند

◈◈◈◈

مدیریت اراضی سروبی موازی 300 مترمربع املاک دولتی واقع کخ شیرخان را برای مدت پنج سال به اجاره می دهد اشخاصی که خواهش اجاره گرفتن انرا داشته باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز به مدیریت اراضی سروبی مراجعه نمایند

◈◈◈◈

شرکت وست لند جنرال تریدنگ به یک تن محاسب که دارای دوسال تجربه کاری وبه لسان انگلیسی وکمپیوتر بلدیت داشته باشد ضرورت دارد

علاقمندان کار میتوانند CV خویش را به ادرس کارته سه سرک 19 خانه نمبر 842 به ایمل bedel yahoo.com Kabul@ ارسال نمایند ویه به شماره های ذیل 0796581526 ویا 0799320905 تماس حاصل نمائید

◈◈◈◈

شاروالی شهرچاریکار درنظر دارد که قسمت هایی از جاده های داخل شهر را مطابق نورم تخنیکی و فنی تنویر نماید بناً به اطلاع شرکت های راجستر شده داخلی که جواز معتبر داشته باشند رسانیده میشود تا درخواست های شانرا جهت اخذ افر به شاروالی شهرچاریکار تقدیم نمایند وخود شان ازنشراعلان الی بیست ویک روز غرض داوطلبی وافرگشایی به شاروالی شهر چاریکار نزد هیئت حاضر گردند شرطنامه را ملاحظه نموده تضمین اخذ میگردد

په شعر کې د موسيقي ...

جانبي، داخلي او معنوي موسيقي همغاړې شوي وي او طبيعي ده چې بود ډېر يو په وړاندې کمزوري دي.

جانبي موسيقي:

لکه ځنگه چې يې له نوم څخه په ډاگه کيږي، د شعر په يوه ځنگ کې راځي، پښتو، فارسي او اردو شعرونه له عربي شعرونو څخه د جانبي موسيقي په برخه کې دغه يو امتياز لري چې پر قافيې سربېره رديف هم لري، رديف له قافيې وروسته راځي او تکرارېږي، تکرار په خپله موسيقي ده، خو چې د الفاظو په انتخاب کې ځيرنه شوي وي، د هميش له پاره رديف داسې کلمې ټاکل کيږي چې اساني او خوږې وي.

د قافيې موسيقي هغه مهال نوره هم يې شرنگېدلې شي چې د مضمون په خدمت کې ودرېږي. د تورو او حرکتونو ترمنځ يې تشابه موجوده وي او له مضمون سره يې معنوي تړون غښتلي وي، خو د اورېدونکي او لوستوال زړه ته نږدې او عاطفي اړخ يې راوپاروي. بېروني وايي: «انساني نفس هر هغه شي ته لېوالتيا ښيي چې ترمنځ يې نظم او تناسب موجود وي او له هر هغه شي نه مخ اړوي چې مبتذل او شيندل شوي وي.»

د عربي ژبې يو صوفي شاعر بوصيري په خپله مشهوره قصيده کې وايي:

فا الدر يزادد حسنا وهو منتظم
وليس ينقص قدرا غير منتظم

که مرغلرې امېل شي نو ښکلا يې زياتېږي، خو که خورې ورې پرتې وي نو بيا هم خپل ارزښت لري او شعر په ارزښتونو خبرې نه کوي، شعر ارزښتونه، نه بلکې ښکلا جوړوي او ښکلا ته انساني نفس ډېر لېواله وي که کلمات خورې ورې مرغلرې فرض کړو، نو شعر يې هغه وربښمين تار دي چې تنظيموي يې، او ترمنځ يې تناسب ساتي او دا هغه څه دي چې ښکلا زېږوي . او که د شعر د اجزاو ترمنځ اړيکه هر څومره منظمه او محکمه وي نو هغومره ورته لېوالتيا ډېرېږي، او که د دې پر عکس وي نو لېوالتيا په کې کمېږي، قافيه د شعر په دغه نظم کې خورا مهمه ونډه لري، ځکه چې په همدې باندې د هر بيت موسيقي وېده کېږي،او دا د بيت د موسيقي هغه وروستي اهنگ دي چې په زړه کې د يا اورېدو تلوسه راژوندي کوي.

کاروان صاحب وايي:

راشه د رحمت بارانه ښار اخيستي اور دي
ژوند لکه د کلي د چنار اخيستي اور دي

تاسې په دغه بيت کې وگورئ چې د قافيې موسيقي تر نورو کليمو خوږه او شرنگېدلې ده، رديف يې« اخيستي اور دي» چې د رديف او قافيې ترمنځ قوي اړيکه رامنځته شوې ده، او يا د نورو کليماتو او د قافيې ترمنځ اړيکه هم غښتلې ده،او دغه هر يوازې د مخکښو او نوښتگرو شاعرانو پلوې کوي،په پورتني بيت کې دغه نظم او اړيکې په ښوليره توگه يوه خوندوره موسيقي رامنځ ته کړې ده.

داخلي موسيقي:

په شعر کې داخلي موسيقي د تورو په مواصفاتو او د ترکيبونو په اهنگين جوړښت پورې تړلې ده،که شاعر په مهارت سره دغه کليمات او ترکيبونه وکاروي، نو د لوستوال او اورېدونکي احساس ته کوزېږي او ژوره اغېزه پرې شيندي، داخلي موسيقي په لفظي ښکلا پورې تړاو پيدا کوي، خو په دې شرط چې د تکلف او تصنع نه خالي وي.

همدا لامل دي چې کله موږ يوه شعرې توته بلې ژبې ته ژباړو، نو هغه خوند او رنگ يې نه پاتې کيږي ځکه چې داخلي موسيقي نه ژباړل کيږي

راځې چې دې بيت ته لږ تم شو:

گلاب،گلاب لېمې رانه په سرو وينو کې وړې
ميرات شي، خوابمرگ شي، مړ شي
جنگه خوابمرگه

په پورتني بيت کې لفظي او معنوي تکرار بيت ته يوه ځانگړې موسيقي ورکړې ده، لفظي تکرار (گلاب،گلاب) او معنوي تکرار (ميرات شي، خوابمرگ شي ، مړ شي خوابمرگه) که دغه مفهوم موږ پرخاي پرېږدو او لفظونه ورته بدل کړو، نو شعري خوند او ښکلا به د لاسه ورکړي

حمزه بابا وايي:

يو شور يې د شهرت و چې شوم پيښ په پېښور
حمزه مې په خاموشه هډېرو کې لټوه

په پورتني بيت کې پر جناس سر بېره د تفشي توري (ش)څلور ځله تکرار شوي چې په زړه پورې موسيقي يې زېږولې ده.

همدارنگه کاروان صاحب وايي:

هغه لښې، لښې بانه د اشنا نشته نشته
د مرگي ژرندي ومري ډېر دي غمرنگ خوړلي

په پورتني بيت کې تکرار ډېره خوږه موسيقي زېږولې ده.

راځئ چې د همدغه غزل مطلع ورسره پرتله کړو:

وطن د اور په سيند کې لامبي زلمي جنگ خوړلي
د کابل جان د نجونو مړي هم نهنگ خوړلي

تاسې که مطلع او دغه بيت له ځان سره تکرار کړئ، درته به جوته شي چې له مطلع نه په بيت کې موسيقي شرنگېدلې ده او دغه موسيقي توله د معنې په خدمت کې ده، معنې او موسيقي سره غاړه غړې شوي دي او په زړه پورې ښکلا يې پنځولې ده.

که چېرته موږ د دغه بيت لفظونه بدل کړو او منځپانگه يې په ځاي پرېږدو، دغه خوند او لذت نه راکوي، مثلاً که ووايو:

هغه ښايسته اوږده بانه د اشنا نشته دي اوس
د مرگي ژرندي ومري ډېر دي غمرنگ خوړلي

دلته مو منځپانگه په ځای ورته کړ، خو د تکرار لفظونه مو په نورو لفظونو واړول، يا په بله وينا، داخلي موسيقي مو رنگه کړه او مفهوم مو پر ځاي پرېښود، خو اوس هغه خوند او شرنگ نه لري، نو يې له شکه موسيقي د شعر اساسي توکي دي، خو دا هر څه د شاعر په مهارت پورې تړاو لري چې دغه داخلي موسيقي ځنگه ځنگ په ځنگ ږدي.

معنوي موسيقي:

ياده مو کړه چې د لفظي صنايعو په نتيجه کې خوږه موسيقي زېږي، نو په معنوي ښکلا کې معنوي موسيقي پرته ده او دا هم د شاعر په مهارت او د هنر په خواک پورې تړلې ده، حمزه بابا وايي:

وروځې، لېمې، زلفې بانه پښتانه
ځنگه بو ځاي شول پښتانه، پښتانه

په پورته بيت کې د مراعات النظير صنعت کارول شوي دي په بديعي اصطلاح کې کله چې شاعر په خپل شعر کې داسې کلمې راوړي، چې ترمنځ يې تناسب او نږدې والي موجود وي، مراعات النظير يې بولي په پورتني بيت کې وروځې، لېمې، زلفې او بانه يو له بل سره تناسب او نږدې والي لري او يوه ځانگړې موسيقي يې جوړه کړې ده، چې معنوي موسيقي ورته وايي .

طباق او تضاد هم معنوي موسيقي رامنځ ته کوي، ديوې قوي کلمې راوړل د هغې ضد په ذهن کې معکوسوي او متنبي وايي د ضد ښکلا ضد څرگندوي، او دا د کلماتو منفي تناسب يو ډول دي، منفي ورته ځکه وايي چې په ذهن کې د يو شي له تصور سره د هغه ضد متصور کيږي ، د دوزخ په اورېدو د جنت کلمه په ذهن کې انځورېږي.

حمزه بابا وايي:

نه راته سبا سبا کوه زه به بيگاه کړم
پرپرده چې لوزونه د د روغو دې رښتيا کړم

په پورتني بيت کې «سبا» او «بيگاه» دوه متضادې کلمې دي چې د يوې په اورېدلو بله په ذهن کې متصوره کيږي او همدغو کلمو موسيقي هم رامنځ ته کړې ده چې معنوي موسيقي يې بولي يا هم د حمزه بابا په لاندې بيت کې د ايجابي او سلبي تضاد نمونه راوړو.

تا چې سبا وکه سبا نه راځي
راشي په هر چا خو په ما نه راځي

په لومړي بيت کې (تا چې سبا وکه) (سبا نه راځي) همدا رنگه د (راشي) او (نه راځي) ترمنځ تضاد موجود دي.

او همدغه تضاد خوږه او ځانگړې موسيقي رامنځ ته کړې ده. دهمدغه غزل په مقطع کې وايي:

عشق دي لکه وخت اوسه حمزه په کې
تل وي په تگ بېرته په شا نه راځي

په پورتني بيت کې موسيقي ډېره خوندوره ده، بېخي داسې ده لکه رباب، منگې، او باجه چې سره همغاړې موسيقي رامنځ ته کړي، کټ مټ د سمندر څپو ته ورته موسيقي لري، چې کله پرې کښتي او يا هم لامبوزن تېرېږي، نو يو ډول خوند ترې اخلي .

په شعر کې موسيقي د شعر روح دي او هيڅکله هم کوم شعر له موسيقي څخه خالي نه وي، خو کله چې هم کوم شعر د موسيقي له نعمته يې برخې وي، بيا يې خوند او مزه له منځه ځي، که موږ او تاسې د الفت صيب شعرونه وگورو د معنا او يا هم د استاذ شپون په وينا له منځپانگې نه مالامال دي، خو موسيقيت نه لري، نو ځکه يې له شعر نه نثر راباندې نه لگيږي، د استاذ شپون صيب نثر هم د پېښوريانو په اصطلاح حد کوي، خو شعر يې بيا د نثر په پرتله خوندور ځکه نه دي چې موسيقيت يې کمزوري دي . د کاروان او درويش دراني په شعرونو کې ماته همدغه توپير ښکاري، دواړه د دې عصر د پښتو مخکښ شاعران او د يو لاس گوتې دي خو د شعري موسيقي په برخه کې يو له بل نه توپير لري او د همدغې موسيقي له لارې موږ يو له بله جلا کولي شو.

شرر سابی جلال اباد روغتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځپاڼه

هیواد

HEWAD DAILY

د ۱۳۹۲ ل د غبرګولي ۲۹ مه د ۱۴۳۴ ق د شعبان المعظم ۱۰ مه د 19/6/2013

د بهرنیو اسعارو په مقابل کې د افغانۍ بیه

دکابل د شهزاده سرای د صرافانو د رییس د معلوماتو له مخې، پرون له غرمې مخکې د بهرنیو پیسو په مقابل کې دافغانۍ ارزښت په دې ډول و

یو امریکایي ډالر پیرودل په 55/85 افغانۍ پلورل په 55/90 افغانۍ
یو انګلیسي پونډ پیرودل په 86/40 افغانۍ پلورل په 86/50 افغانۍ
د اماراتو یو درهم پیرودل په 15/10 افغانۍ پلورل په 15/15 افغانۍ
یو یورو پیرودل په 74/30 افغانۍ پلورل په 74/40 افغانۍ
یو سعودي ریال پیرودل په 14/80 پلورل 14/85 افغانۍ
زر هندي کلداري پیرودل په 980 افغانۍ پلورل په 990 افغانۍ
زر پاکستاني کلداري پیرودل په 557 افغانۍ پلورل په 558 افغانۍ
زر ایراني تومانه پیرودل په 16/40 افغانۍ پلورل په 16/50 افغانۍ

د هوا حالات

ښار	ورځ			تودوخه
کابل	چارشنبه	لمر	☀	لوړه 30°C ټیټه 16°C
	پنجشنبه	لمر	☀	لوړه 34°C ټیټه 17°C
کونړ	چارشنبه	لمر	☀	لوړه 34°C ټیټه 18°C
	پنجشنبه	لمر	☀	لوړه 36°C ټیټه 20°C
پښور	چارشنبه	لمر	☀	لوړه 36°C ټیټه 24°C
	پنجشنبه	لمر	☀	لوړه 40°C ټیټه 26°C

افغانستان د نړیوالو رسنیو په هنداره کې

په دوحه کې طالبانو ته د دفتر د پرانیستلو ملاتړ شوی دی

فارن پالیسي خپرونه لیکي: چې افغانستان، امریکا او د پاکستان حکومت د سولې د مذاکرو د بریالیتوب لپاره په دوحه کې د طالبانو د دفتر د پرانیستلو ملاتړ کړی. یو شمېر کسان دا فکر کوي چې؛ که طالبان له وسله والې ډلې په قانوني سیاسي ډله بدل شي دا به د افغانستان د سولې د بروسې لپاره لومړنی مهم ګام وي. خو تر اوسه د روغې جوړې لپاره هڅې یوازې په خبرو او شعارونو پورې محدودې پاتې شوې دي. د فارن پالیسي په لیکنه، داسې هیڅ شواهد نشته چې څرګنده کړي، د طالبانو رهبري د سولې د موافقې لپاره رضایت لري یا دې کار ته مجبوره ده. په عین وخت کې جمهور رییس حامد کرزی چې غواړي نوم یې د سولې د پیګوونکي یوازې په هغه وخت کې بریالیتوب ته رسېدلای شي چې واقع بیانه اهداف ورته وټاکل شي، یوه څرګنده ستراتیژي ولري، ملي وحدت موجود وي او له حوصلې څخه کار واخیستل شي. وال ستریټ ژورنال لیکي: جمهور رییس حامد کرزي په پاکستان کې د وسله والو پر ضد د بې پیلوټه الوتکو له حملو سره شدید مخالفت څرګند کړ. په غیر مترقبه ډول د ولسمشر حامد کرزي دا څرګندوني داسې ښکاره شوې چې د هغه له پخوانیو خبرو سره په ټکر کې دي چې؛ له امریکا یې غوښتنه کوله! په پاکستان کې د وسله والو د ځالو د له منځه وړلو لپاره نور جدي اقدامات وکړي. وال ستریټ ژورنال د ولسمشر کرزي د مطبوعاتي دفتر د اعلامیې

په توګه ثبت شي، تر ۲۰۱۲ کال مخکې چې د خدمت موده یې پای ته رسېږي هڅه کوي د سولې یوه موافقه ترلاسه شي فارن پالیسي وایي، وسله والو طالبانو هم تر یوه حده په اصولو کې د جوړ جاړي له هڅو سره همکاري کړې، خو ولې دوانو هڅو تر اوسه هیڅ نتیجه نه ده ورکړې. د فارن پالیسي خپرونې د دې په خواب کې ویلي، چې د دوحې پروسه د نوموړي واقعي توقعاتو ښکار شوه د روغې جوړې لپاره داسې هڅې چې؛ هغه واضح اهداف او ستراتیژي ونه لري د کب نیولو لپاره چنګک ته ورته وي څکه نشو خبرو ته هڅول د ناکامۍ سبب ګرځي دا خبرې

له مخې د پاکستان له خپو تکویربونو سره د هغه د مرکې دا برخه چې؛ زه په پاکستان کې د بې پیلوټه الوتکو د حملو پلوي نه یم زه یې مخالف یم؛ ښا خپره کړې ده وال ستریټ ژورنال ورځپاڼه وایي چې؛ امریکا د پاکستان په قبایلي او نورو سیمو کې د القاعده شبکې، د تروریستانو، د افغان او پاکستاني وسله والو پر ضد عملي کوي، د وال ستریټ په خواله، سره له دې چې د امریکا په مشرۍ له تروریزم سره د مبارزې اوسنۍ ماموریت د راتلونکي کال په پای کې ښیړي؛ خو امریکایي چارواکي وایي ښایي د تروریزم ضد دا عملیات دوام وکړي

په هغه فطري مینې سره چې لوی خدای (ج)...

سره د هیواد د امنیت د ساتنې په لاره کې شهیدان شوي دي یادونه وکړم لوی خدای (ج) دوی ته جنت او کورنیو ته یې جمیل صبر په برخه کړي جمهوررییس د شهیدانو د کورنیو معلولینو او زیانمنوشویو کسانو د حالت ددایمي پوښتنې او خبرتیا لپاره نیو غیردولتي ملي مرکز دجوړولو اعلام وکړاو له ټولو هیوادوالو او له ملي سوداګرو څخه یې وغوښتل چې له دغه ملي مرکز سره لازمې مرستې وکړي حامد کرزي دې ته په اشارې سره چې په نړیوالو کلونو کې دهیواد یو شمیر خوانان د طالبانو په نامه دپردیو له خوا تېر ایستل شوي او په هیواد یې برید کوي وویل هغه کسان چې په نابوهۍ سره او نورو ته په خدمت کې خپل ژوند ته لاسه ورکوي افغانان دي، مینې خوښې ماشومان او کورنۍ لري دغوی کورنیو ته د پام ګیرنې مراتب څرګندوم جمهور رییس زیاته کړه زما هغه داده چې دطالبومشران باید په دې پوه شي چې ددې خاورې خوانان دپردیو دهدفونو لپاره استعمال نه کړي نه دغوی په خاورې برید وکړي نه خپل ماشوم او خور وروڼي نه د خپل ژوند برید کړي او نه د خپلې خاورې نه زیان ورسوي حامد کرزي دامنیتي مسوولینو دلیرد د کمیسیون او په تېره بیا ددغه کمیسیون درییس ډاکتر اشرف غني احمدزي

دهڅو اوهلو نه ا منه دمني په ترڅ کې وویل په هغو ټولو سیمو کې چې امنیتي مسوولیتونه افغان ځواکونو ته سپارل شوي، امنیت د یادونې وړ ښه والی پیدا کړی دی ده زیاته کړه که چې زموږ خلک متوجه کړي چې دسیمو امنیت یې په خپله دغوی د امنیتي ځواکونو په غاړه دی له هغوی سره همکاري کوي او دسمي ... ټول چې یو نیو په ټیکو کې د افغانستان په ګوټ ګوټ کې دځلکو ګډون زیات شوي دي حامد کرزي دګوښې په وتوالي دتیرې په اړوند وویل، دغه تیرې وسوده چې سر افغان

ملت په ټولو سختو ورځو کې دیو واحد بدن په توګه په سرښندنې سره د خپلې خاورې دفاع کړې او د خپلو مېړنیو نیکونو ویاړنې تود پرخای کوي د هیواد په ځینو سیمو کې د افغانستان له ساتونکو ځواکونو سره د افغان سخو اوناوړه دملاتړ او پیوستون غږ پوځل بیا وښوده چې زموږ د ملت اود امنیتي ځواکونو ترمنځ ژوره پیوندونه شته جمهور رییس دې ته په اشارې سره چې افغانستان له تروریزم سره د مبارزې په لاره کې په زرګونو ته قرباني ورکړې دي وویل دغه قرباني موږ ته ددې حق راکوي چې له نړیوالو ځواکونو او په سر کې یې له امریکا څخه وغواړو چې په افغانستان کې د سولې د تامینولو اود تروریستانو دپټخایونو دختمولو ورې ټولو لپاره روښانه او اغېزمن سیاست غوره کړي حامد کرزي وویل موږ په دې پوهېږو چې په افغانستان کې د تروریزم مسله په سیمه کې جرړې لري په دې لاره کې افغانستان په دې ترڅ کې چې دطالبانو او د سولې د عالي شورا ترمنځ د سولې په خبرو ناندې پیلیږي کوي، له پاکستانه غواړي چې د تروریزم په له منځه وړلو کې له افغانستان سره همکاري وکړي ده څرګنده کړه چې له تروریزم سره ملاتړ، تروریستانو ته د پټځای تامینول اود بهرني سیاست د وسیلې په توګه له هغوی څخه کاراخیستل دسوله ییز ګاونډیتوب دنړیوالو اصولو پرخلاف دی او به ګاونډیتوب ریښو لا

ښې کوي حامد کرزي بوخپل بیاد افغانستان له نړیوالو همکارانو څخه وغوښتل چې له سیمه ییزو واقعیتونو او له موجودو ګواښونو سره متناسب د افغانستان د امنیتي او دفاعي ځواکونو سمبالولو ته پام وکړي ده وویل موږ د افغانستان خلک ځان منځنۍ بولو چې په توګه ملي ډکلانو څخه په ... سره ... جمهور رییس څرګنده کړه چې افغانستان د خپلواک او د ملي وا کمنې لرونکي هیواد په توګه له ټولي نړۍ سره له نړیوالو اصولو سره سم د برابرو اړیکو غوښتونکی دی ده وویل

ستراتیژیکي قراردادونه هغه وخت لاسلیک کوو چې زموږ له ملي ګټو سره سمون ولري حامد کرزي دهیوادد دوسله وال پوځ زړورو افرادو له لاربنوونه وکړه او وې ویل تاسو ته لارښوونه کوي چې په هغه فطري غوښتونې او مېړانې سره چې لوی خدای (ج) دې هیوادچیانو ته ورکړې ده د افغانستان د مقدس حریم دفاع وکړي او باور لرم چې زموږ ملت به تل زموږ دفاعي او امنیتي ځواکونو مدافع، ملاتړي او همکار پاتې شي. جمهور رییس دغه راز لارښوونه وکړه چې د جمهوري ریاست د ۲۸۲ ګڼه حکم سره سم دهوایي پوځ د استفادې په باب عمل وکړي چې ملکي وګړي په هوایي پوځ څخه په استفادې سره تلف نه شي. ددغو دسا زمان سرمنشي اندرس فوګ راسموسن هم په دغومراسمو کې وینا وکړه او وې ویل، نن یوه ډیره مهمه ورځ ده جمهور رییس کرزي په دې باب ستاسو د اعلام له امله چې د افغانستان امنیتي ځواکونه د هیواد په ګوټ ګوټ کې د امنیت درهبري مسوولیت په غاړه اخلي، منه کوم نن هغه ورځ ده چې افغانان باید ورباندې وویاړي او زه هم ویاړم چې ستاسو ترڅنګ یم ده زیاته کړه: له دې سره جوخت چې افغان ځواکونه د خپل هیواد په ګوټ ګوټ کې امنیتي مسولیتونه په غاړه اخلي زموږ دځواکونو اصلي هڅې ځلې به له جنګي ماموریت څخه په ملاتړ ماموریت واوړي. اندرس راسموسن زیاته کړه موږ له خپلو متحدینو سره یو نوی متفاوت پلان ترلاس لاندې لرو چې دځوځ ملاتړ په نامه نامیږي، هدف دا دی چې افغان ځواکو ته روزنه، د مشورې ورکول او مرسته ترلاس لاندې ولیوددغه راز موږ به پراخولو بوالو هڅو کې خپل رول ... د اوږدمهال ملاتړ او باور لیاد دی او دا یوه ښه نښانه ده چې افغانستانه په اوس وخت کې او نه په راتلونکي کې یوازې پاتې کیږي

امریکا له طالبانو سره د مخامخ خبرو اعلان وکړ

د امریکا د حکومت جګپوړي چارواکي په قطر کې د طالبانو لپاره د سیاسي دفتر پرانیستل د سولې پر لور یو نوی ګام بولي. طالبان په دوحه کې دفتر پرانیزي او له متحده ایالتو سره مخامخ خبرې اترې پیلوي -- د دغو خبرو یوه موضوع به د بندیانو تبادله وي، خو په لومړیو اوونیو کې به داوړه غاړې یوازې داګوري چې د مقابل لوري اجندا څه ده. خو امریکا د دغو خبرو لپاره خپل شرایط هم لري. طالبان باید له القاعدې سره خپل ټول اړیکي پرې کړي، له زور زیاتي لاس واخلي او د ښځو او لږکیو د حقونو په ګډون د افغانستان اساسي قانون ته درناوی ولري. د متحده ایالتو یوه چارواکي وویل چې د سولې اساسي خبرې باید په خپله د افغانانو تر منځ وي. او دغه چارواکي احتیاط کاوه چې له حده ډېره خوشبیني څرګنده نه کړي. او ویې

ویل چې دا یوه اوږده لار لومړنی ګام دی هغه زیاته کړه چې جګړې اخر د سولې په خبرو پایته رسیږي، خو هیڅ ضمانت نشته چې دا خبرې دي هرو مرو بریالۍ شي. خو دا د ولسمشر اوباما د ټې زمې د ترسره کېدو پر لور یو مهم او لوی ګام دی چې د امریکا جګړه به پای ته

طالبانو په دوحه کې خپل سیاسي دفتر پرانیست.

بهرني لنډ خبرونه

د جي ۸ هیوادونه د سوریې په اړه هوکړې ته ونه رسېدل

چې د ازاد تجارت په اړه د یوه تړون په ترڅ کې ۸۰۰ میلیونه ډالرو ته د کار په برخه کې هوسایې رامنځ ته کړي. په دې اړه په خبري د جولای په میاشت کې په واشنګټن کې وشي. په دې کار سره به د یورو زون اقتصادي او د اسعارو تولیې لا پسې قوي شي. جاپان او امریکا باید تر هر څارېدلو په دوامداره توګه د کورنۍ بودجې وضعیت ښه کړي. د روسیې ولسمشر ولاډیمیر پوتین د امریکا، فرانسې، او د برتانیا هیوادونو هغه وړاندیز په واضح ډول رد کړ چې روسیه دې د سوریې سیاسي او پوځي ملاتړ نه کوي، امریکا غواړي چې د سوریې پر هوایي قلمرو بندیز ولګول شي، خو مسکو وایي چې په دې برخه کې به د امنیت شورا هره پریکړه ویټو کړي.

چې اله د سوریې په اړه کومه دریځ ته نه دې رسېدلي، اوو مخکښو صنعتي هیوادونو او روسیې د جي اله په سرمشریزه کې چې په شمالي آیرلنډ کې تر سره شوه د سوریې د سیاست په اړه کوم دریځ ته نه دې رسېدلي. د امریکا د ولسمشر بارک اوباما او د روسیې د ولسمشر ولادیمیر پوتین ترمنځ لیدو کتو هم په دغه حالت کې کوم بدلون نه دی رامنځ ته کړی په اقتصادي سیاست کې ګډونه د لاس ننې وړ دې اروپایي ټولنه او امریکا غواړي

بارک اوباما برلین ته په رسمي سفر لاړ

د امریکا ولسمشر بارک اوباما پرون د برلین له په رسمي سفر لاړ. په دغه سفر کې له بارک اوباما سره د هغه مېرمن او دواړې لوڼې ملې دي. په پام کې ده چې هغه به نن د جرمني له صدراعظمې انګلا مېرکل سره ووینې. د برانډن بورګر په دروازه کې، به بارک اوباما یوه وینا هم وکړي. پر دې سربېره به هغه د جرمنې له ولسمشر یوآخیم ګاوک او صدراعظمۍ ته د سوسیال دموکراتانو SPD دګوند کاندید پیر شټاین بروک سره هم ووینې. بارک اوباما په ۲۰۰۸ م کال کې هغه وخت برلین ته سفر کړی و، چې د امریکا ولسمشرۍ ته کاندید و. په برلین کې سخت امنیتي تدابیر نیول شوي دي. د بارک اوباما د الوتکې د پرواز پر وخت هوايي قلمرو وتړل شو او یو شمېر سړکونه په موقتي توګه بند شول

روحاني د یورانیمو بډاینه نه بندوو

د ایران نوي ټاکل شوي ولسمشر حسن روحاني له ټاکنو وروسته لومړۍ خبري غونډې ته وینا کې وویل، چې هیواد یې چمتو دی، د خپل اټومي پروګرام په باب ډېر شفافیت څرګند کړي. خو وایي، د یورانیم بډاینه به بنده نه کړي. د نوموړي په وینا دې لږ کې پر ایران لګېدلي بندیزونه عادلانه نه دي. د ایران ولسمشر محمود واکت لري او د پالیسۍ اړوند مهمې پریکړې د دغه هیواد مذهبي مشر ایت الله علي خامنه اي کوي. نوموړي ټینګار وکړ، چې د یورانیمو بډاینې درولو مخالفت به وکړي، چې د ایران او لوېدیځ تر منځ د اړیکو په وړاندې خنډ دی. نیره میاشت د ملګرو ملتو د اټومي انرژۍ اداري مسوولینو ویلي و، چې ایران د نطنز په اټومي کارخاې کې سلګونه نوي ستري فیوجونه ځاي پر ځاي کړي دي

کامرون له مالیو نه ورکولو سره باید مبارزه وشي

د برتانیا لومړي وزیر دیوېډ کامرون په شمالي ایرلنډ کې د جي اله هیوادونو د سرمشریزې په دویمه غونډه کې ټینګار کړی چې نړیوال باید د مالیو نه ورکولو سره د مقابلې لپاره ګامونه واخلي. د غونډې ګډونوال مشران به دغه راز د ملي ښتل یا خو هیوادونوکي شرکتونو او هم د شتمنو کسانو له خوا د مالیو پر لارو چارو غور وکړي. سوداګریز موضوعات به د دوی د خبرو یوه بله برخه وي. وړاندې د دوشنبې په ورځ اعلان شوی چې ملې د اروپایې ټولنې او امریکا تر منځ به د دوه اړخیزو سوداګریزو تړونونو په اړه خبرې پیل شي. د دغې غونډې لپاره، چې معمولا له پراخو اعتراضي مظاهرو سره ملې وي، شمالي ایرلنډ کې کلک امنیتي تدبیرونه شوي دي. د غونډې ځاي شاوخوا ۴/۵ کیلومتره سیمه په ۳ متر لوړ اوسپنیز تار پوښل شوې او نږدې اته زره سرتیري د امنیت ساتلو لپاره ګومارل شوي دي.

په برازیل کې لسګونه زره کسان سړکونو ته وتلي

د ۲۰۱۴ کال د نړیوال جام سیالیو د لګښتونو او ترانسپورت کرایو لوړوالي په باب د ریو نیو له خپریدو وروسته د احتجاجونو لړ کې نږدې دوه لکه کسان د برازیل د لویو ښارونو سړکونو ته وتلي. تر ټولو لوی احتجاجي غونډه په ریو دي جنیرو کې وه، چې نږدې یو لک کسانو په یوه سوله ییز لاریون کې برخه واخیسته پلازمېنه برازیلیا کې خلک له امنیتي ځنډونو واوښتل او د دغه هیواد د ملي اسمبلۍ ودانۍ چت ته وختل. د احتجاج دغه لړۍ د نیږو ۲۰ کلونو په اوږدو کې تر ټولو لویه بلل کېږي. د چارواکو په وینا د احتجاج لړۍ، له هغه وروسته پیل شوه، چې د روانۍ جون میاشتې په دویمه سونوبولو ښار کې د ښاري بسونو کرایه زیاته شوه په دغه هیواد کې، چې زړ په د نړیوال جام تو اوڅیښک لوبو کوربه توب وکړي، ډیر کسان شکایت کوي، چې د روغتیا او پوهنې پرځه ډیر ډیري پیسې دې تر کې ضایع شوې دي.

له بهرنیو منابعو څخه

د پوهنې او فواید عامې وزیران او د نورو...

د کندهار په ښار کې د استوګنې د یوه ښارګوټي، د لیکګاه ښار ته څېرمه د یروت څنګله د استادي دیوال او د لیکګاه د پخوانۍ پله تر څنګ د یوه بل پله پر جوړېدو او د پخوانې پله پر بیا رغونې یې ټینګار وکړ حامد کرزي د کندهار او هلمند ولایت د مشرانو د ستونزو او غوښتنو له اورېدو وروسته د پوهنې او فواید عامې وزارتونو وزیرانو او د نورو اړوندو ادارو چارواکو ته چې په غونډه کې حاضر وو، لارښوونه وکړه چې د هغوی ستونزې او غوښتنې په هر اړخیز ډول وڅېړي او د خپلو څېړنو ریوټ دې په راتلونکي غونډه کې چې د کندهار او هلمند یو شمېر مشران به هم په کې حاضروي، وړاندې کړي د هیواد جمهوررییس په دغه کتنه کې د کندهار او هلمند ولایتونو مشرانو ته له نړیوالو ځواکونو څخه افغان ځواکونو ته د امنیتي فعالیتونو د رهبرۍ د انتقال، په قطر کې له طالبانو سره د مذاکرې لپاره د دفتر د پرانیستل کېدو او د سولې د بهیر په اړه معلومات ورکړل

د فکري مالکیتونو د حقوقو د روزنې ورکشاپ پای ته ورسېد

د شلو تنو عدلي او قضایي کارکوونکو ته د فکري مالکیتونو د حقوقو د روزنې دورکشاپ تصدیق لیکونه پرون ووېشل شول. دغو کارکوونکو ددریو ورځو لپاره په دې ورکشاپ کې د فکري مالکیتونو په برخه کې، روزنه کړې کړې ده. د باختر اژانس د خبر له مخې، په هغې غونډه کې چې له همدې امله داطلاعاتو او فرهنګ په وزارت کې جوړه شوې وه، داطلاعاتو او فرهنګ وزارت فرهنګي معین سید مصدق خلیلي د فکري مالکیتونو او د هغه معیاري قانون دارښا په باب چې وکولی شي د فکري مالکیتونو د حقوقو دفاع وکړي خبرې وکړې. سید مصدق خلیلي زیاته کړه په افغانستان کې د فرهنګي برخې فعالین له زیاتو ستونزو سره مخامخ دي. خپسې استفاده غوښتونکي کسان په تقلب سره د هنرمندانو اثار په خپل نامه خپروي. چې دا د قانون پرخلاف عمل دی او باید دکاپي رایټ په قانون کې لازم تعدیلونه رامنځته شي چې، دغیرقانوني عمل مخه ونیول شي. دغه ورکشاپ چې دامریکا دیومختیایي اداري په مالي مرسته او د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت په همکارۍ دې ورځې مخکې پیل شوی و پرون پای ته ورسېد. په پای کې داطلاعاتو او فرهنګ وزارت دفرهنګي معین له خوا دورکشاپ په برخه والو تصدیق لیکونه ووېشل شول

فدراسیون ژورنالیستان و خبرنګاران...

روز: آژانس خبررسانی فرحت، هفته نامه اینشارات، نهادملی زنان مبارز افغانستان، نشریه مبارز و هفته نامه سرت میباشد. دراین محفل داکتر محمد هاشم عصمت اللهی استاد پوهنځی ژورنالیزم دربی مورد گفت اساس ژورنالیزم را راستی و درستی تشکیل میدهد و اصول ژورنالیزم دروغ را نمی پذیرد. محقق فرزانه حبیبی مسوول بخش اکادمی علوم و فتانه گیلانی مسوول اجتماع زنان افغانستان نیز ایجاد این فدراسیون راگامی ارزشمند دانستند. همچنان رییس پوهنځی ژورنالیزم پوهنتون کابل، داکتر محمد هاشم عصمت اللهی، محقق فرزانه حبیبی و مهندس ثاقب رانبه حیث سخنگویان فدراسیون معرفی کرده گفت که رهبری این فدراسیون به شکل شورا، مشوره و تفاهم پیش برده میشود وی ازسایر نهادها نیز دعوت کرد که عضویت فدراسیون ژورنالیستان افغانستان راحاصل نمایند

موږ د قطر دفتر منو، خو ټول لوري دې...

ګران دي. زموږ دانديښنې دليل بهرنۍ لاسوهنه ده او زموږ د احتياط لوري هم له همدې پلوه ده. جمهور رییس زیاته کړه موږ د قطر دفتر منو، خو د احتیاط ټول لوري دې دافغانستان ملي ګټې په پام کې ونیسي. پرمخ خو دسولې دعالي شورا هیئت به قطر ته لاړ شي او له طالبانو سره به خبرې وکړي. او هیله لرو چې طالبان هم دا درک ولري چې دغه بهیر به خپله دهغوی خاورې ته ولېږدول شي او په افغانستان کې سوله ټینګه شي. حامد کرزي دخپلو خبرو په دوام وویل دسولې دعالي شورا دفتر الحمد لله په افغانستان کې او له افغانستان طالبانو سره د سولې دخبرو لپاره زموږ هیله داده چې په خپله زموږ په هیواد کې وي. موږ له افغانستان څخه بهر دسولې دخبرو غوښتنه نه ده کړې، خو په دې دلیل چې خپلوبهرنیو هیوادونو د طالبانو لپاره د قطر د دفتر د جوړولو هیله لرله د سولې له عالي شورا سره د خبرو لپاره هم دسولې دخبرو په ګډه هڅه ومنل

Dr: shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies

Editor-in-chief: Ahmad Zalmai (Shahbaz)
0780678578

Deputy: Shah Wali "Qarar"

د ورځپاڼې د وېش ځانګه
۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱ _ ۰۲۰۲۲۰۰۳۳۷

چاپځای د آزادۍ مطبعه

hewad1948@yahoo.com

د ورځپاڼو رئیس ډاکترشمس الحق آریان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰

رییس او مسوول مدیر احمدزلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۹۳۰

مرستیال شاولي قرار ۰۷۹۹۳۱۶۵۰۶ ۰۲۰۲۳۰۲۱۲۹

سرپرست مسوول سکرتر شیرمحمد نظری ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵

دیزاین احمدشاه سخی ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

بریښنالیک

کتونکې ډله

- سیدیوسف "شرعي"
- محمد صادق قلندري
- میر محمدی عزیزي
- قسیم "آیرون"

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library